

LETO XXII. Stev. 12

GLAVNI IN ODGOVORNI

UREDNIK

IVAN SINKOVEC

UREJA UREDNIŠKI ODBOR

List izhaja vsak dan razen  
petka # Cena 10 dinarjev

# Ljudska PRAVICA

«LJUDSKA PRAVICA»  
USTANOVljena 4. OKTOBRA  
1934 \* MED NARODNOOSVO-  
BODILNO BORBO JE IZHA-  
JALA KOT 14-DNEVNIK IN  
TEDNIK OD OSVOBODITVE  
DO 1. JUL 1951 KOT DNEV-  
NIK. NATO PA KOT TEDNIK  
\* OD 1. JUNJA 1953 IZHAJA  
V REDAKCIJSKI POVEZANO-  
STI Z «BORBO».

IZREDNI KONGRES FRANCOSKIH SOCIALISTOV

## Socialisti z Mendès-Franceovimi radikalcii zahtevajo sestavo nove vlade

z določenim političnim in gospodarskim programom

Pariz, 15. jan. (Tanjug.) Francoski socialisti so sklenili danes skupaj z Mendès-Franceovimi radikalcii zahtevati sestavo nove francoske vlade z določenim političnim in gospodarskim programom, ki obsega takojšnje ureditve alžirskega vprašanja, ureditev socialnih in davčnih problemov in izboljšanje življenjskih pogojev delovnih ljudi. Dokončni sklepi izrednega kongresa socialistov bodo znani šele pozno noč, ko bo redakcijska komisija objavila sprejeta besedila resolucij.

Toda dosedanja razprava socialističnih delegatov na dvodnevem izrednem kongresu kaže, da je v vrstah socialistične stranke prevladala težnja po

sednika Guy Mollet je predlagal, naj bi imela nova vlada republikanske fronte samo devet ali deset ministrov in nekaj državnih tajnikov. To omejeno število

zadeva stranke desnega centra, ne izključujejo možnosti, da se bo del voditeljev te koalicije opredelil za vlado, drugi del pa proti njej. Po mnenju poučenih francoskih političnih krogov bo na trdnost morebitne vlade republikanske fronte vplivalo več činiteljev:

1. dinamičnost nove vlade in njena sposobnost, da bi nemudoma in odločno obravnavala tekoče probleme;

2. izid akcije komunistov med pristaši komunistične, socialistične in radikalne stranke za ustanovitev odbora ljudske fronte;

3. obseg pregrupiranja sil na desnici in taktika poslancev Poudaril je med drugim omenil tudi vprašanje inscenacije protipartizanskih procesov. Poudaril je, da se obravnave, ki jih 11 let po končani vojni začnajo sodišča proti najboljim sinovom italijanskega naroda, sramota za Italijo, ter da je treba s tem enkrat za vselej prenehati.

Predsednik Zveze italijanskih partizanov je nato pozval furlanske partizane, naj s združenimi močmi podprejo sodelovanje in vplivajo na pomiritev v obmejnih področjih, kjer se križajo sicer različni, a skupni interesi. »Samo s sodelovanjem in pomiritvijo,« je dejal Boldrini, »bo moč oživetiti omejena področja, ki so toliko pretrpela v zadnji vojni. Furlanija, področje, ki meji na vzhod, je poudaril Boldrini, mora postati področje miru in razumevanja do jugoslovanskih narodov, kajti plodno sodelovanje je možno tudi takrat, če se govori različne jezike. Zato je treba delati za mir, za sodelovanje in proti vsem »zave-

Povabilo Saudske Arabije

Damask, 15. jan. (AFP). Pooblaščen minister Saudske Arabije v Damasku Saker Saman je danes izročil predsedniku sirske vlade Saidu Gaziju pismeno sporočilo kralja Saudske Arabije, naj predsednik sirske republike Sukri Kuatli obišče Saudsko Arabijo

## Kongres furlanskega odporniškega gibanja

Z večrajšim kongresom se je začela odločna protiofenziva antifasističnih sil, ki ima namen, da dobi odporniško gibanje v Italiji tisto mesto, ki mu pripada

Videm, 15. jan. V videmskem gledališču »Puccini« je bil danes VI. kongres furlanskega odporniškega gibanja, kateremu so razen delegatov prisostvovali tudi številni predstavniki oblasti, bojevnih organizacij in drugih ustanov. Kongresa se je udeležil tudi predsednik Zveze italijanskih partizanov poslanec Arrigo Boldrini skupno z drugimi najvidnejšimi predstavniki furlanskega odporniškega gibanja.

Poslanec Boldrini, ki je govoril na slavnostnem delu kongresa, je med drugim omenil tudi vprašanje inscenacije protipartizanskih procesov. Poudaril je, da se obravnave, ki jih 11 let po končani vojni začnajo sodišča proti najboljim sinovom italijanskega naroda, sramota za Italijo, ter da je treba s tem enkrat za vselej prenehati.

Predsednik Zveze italijanskih partizanov je nato pozval furlanske partizane, naj s združenimi močmi podprejo sodelovanje in vplivajo na pomiritev v obmejnih področjih, kjer se križajo sicer različni, a skupni interesi. »Samo s sodelovanjem in pomiritvijo,« je dejal Boldrini, »bo moč oživetiti omejena področja, ki so toliko pretrpela v zadnji vojni. Furlanija, področje, ki meji na vzhod, je poudaril Boldrini, mora postati področje miru in razumevanja do jugoslovanskih narodov, kajti plodno sodelovanje je možno tudi takrat, če se govori različne jezike. Zato je treba delati za mir, za sodelovanje in proti vsem »zave-

same«, ki bi jih nekateri radi postavljali. Poslanec Boldrini je nadalje govoril o številnih vprašanjih, ki zadevajo italijansko notranjo politiko. Med drugim je polemiziral z obrambnim ministrom Tavianiem ter zahteval znižanje stroškov za vojsko in znižanje obveznega vojaškega roka. Poudaril je tudi potrebo, da se v italijanske šole uvede obvezen pouk o podporniškem gibanju, kajti na žalost večina italijanske mladine nima niti najmanjšega pojma, kaj so storili partizani za svobodo Italije.

Pokrajinski kongres v Vidmu je prvi v vrsti letošnjih kongresov, ki bodo do aprila po vsej Italiji. Takrat bo namreč v Milanu vsodržavni kongres bivših italijanskih partizanov. Z videmskim kongresom se je dejansko začela odločna protiofenziva antifasističnih sil, ki ima namen, da dobi odporniško gibanje v Italiji ono mesto, ki mu po vsej pravici pripada.

### Spominska svečanost v Berlinu

Bonn, 15. jan. (Tanjug.) Danes je bila v Vzhodnem Berlinu velika spominska svečanost ob 37. obletnici smrti nemških revolucionarjev Karla Liebknechta in Rose Luxemburg. Mimo grobov teh delavskih borcev je šlo v petih urah približno 500.000 meščanov. Na svečani tribuni sta bila tudi predsednik vlade Grotewohl in podpredsednik Ulbricht.

### Kitajska državna delegacija v Budimpešti

Budimpešta, 15. jan. (Nova Kitajska). Na Madžarsko je prispela kitajska državna delegacija pod vodstvom podpredsednika Kitajske Gu Deja. Na železniški postaji so delegacijo sprejeli Mathias Rokosi, prvi sekretar madžarske stranke delovnih ljudi in Andras Hegedis, predsednik madžarske vlade z ministri.

### Obsodbe v Budimpešti

Budimpešta, 15. jan. Agencija MTI poroča, da je budimpeštansko vojaško sodišče obsodilo skupino ljudi, obtoženih zločinov zoper državo in vohunstva in korist neke tuje države. En obtoženec je bil obsodjen na dosmrtno ječo, neki drugi na petnajst in tretji na osem let, novinar Andre Morton na šest, njegova žena pa na tri leta ječe. Njihovi sodelavci so bili prav tako obsodeni. Andre Morton in njegova žena sta bila dopisnika dveh velikih ameriških agencij.

### Streljanje v demilitarizirani coni

Kairo, 15. januarja (AP). — Egipt je vložil pritožbo pri mešani komisiji OZN za nadzorstvo nad premirjem, v kateri je rečeno, da so izraelske enote streljale na neko egiptovsko opazovalnico v bližini demilitarizirane cone pri El Audzi. Egiptovski vojaški predstavnik je izjavil, da je prišlo do streljanja v hipu, ko je neka izraelska patrolja začela streljati z avtomatičnim orožjem, na kar so egiptovski vojaki tudi odgovorili s streljanjem ter izraelsko patroljo prisilili k umiku.

### Egiptovski novinarji v Šangaju

Peking, 15. jan. Pekinški radio poroča, da je egiptovska novinarska delegacija sinoči zapustila glavno mesto LR Kitajske in odpovala na obisk v Šangaj in Kanton. V vesti je tudi rečeno, da je predstavnik egiptovskih novinarjev sklenil z agencijo Nova Kitajska pogodbo o medsebojni izmenjavi informacij in fotografij.

## Osnutek šestega petletnega plana SZ

Plan mora zagotoviti »nadaljnji razvoj proizvodjalnih sil in dvigniti narodno gospodarstvo na višjo tehnično raven proizvodnje«

Moskva, 15. jan. Sovjetska časopisna agencija TASS poroča, da je Centralni komitej KP Sovjetske zveze objavil danes osnutek »smernic XX. kongresa KP SZ za štiri petletni plan razvoja narodnega gospodarstva ZSSR v letih 1956—1960«.

V osnutku smernic je ugotovljeno, da so bile obveznosti petletnega plana razvoja narodnega gospodarstva ZSSR uspešno izpolnjene in da se je industrijska proizvodnja v zadnjih petih letih povečala za 85%. Industrijska proizvodnja v l. 1955 je bila 3,2-krat večja od proizvodnje v 1940. letu. Z žitom zasejano področje v 1955. letu je bilo za blizu 24 milijonov ha večje od področja v 1950. narodni dohodek ZSSR pa se je povečal za 68%.

V osnutku je nadalje rečeno, da mora štiri petletni plan zagotoviti »nadaljnji razvoj proizvodjalnih sil v ZSSR in dvigniti narodno gospodarstvo na višjo tehnično raven proizvodnje«.

Osnovne naloge novega petletnega plana v industriji so nadaljnji razvoj industrije železa, jekla, nafte, premogovnikov in kemične industrije, hitrejša izgradnja električnih central in nagla okrepitev strogoizgradnje. Proizvodnja proizvodjalnih sredstev se mora povečati za 70%, proizvodnja blaga za široko potrošnjo pa za 60%. — Osnutek med drugim predvideva, da bodo 1920. leta proizvedli 53 milijonov ton surovega jekla,

nadaljevanju tesnega sodelovanja z Mendès-Franceom pri izpolnjevanju skupnega minimalnega programa.

Glavne točke akcijskega programa socialistov predvidevajo skrajne napore za popuščanje napetosti v Alžiru in ureditev alžirskega problema z neposrednimi pogajanjmi, dalje okrepljeno vladno akcijo proti inflacijskim težnjam v gospodarstvu, a za stabilizacijo cen povečanje poroštev za minimalne delavske mezde in za uvedbo plačanega tritedenskega dopusta. Socialisti menijo, da lahko takšen program uresniči edinole vlada republikanske fronte.

Glavni govornik na današnji skupni seji je bil strankin generalni tajnik Guy Mollet. Odločno se je izrekel za sodelovanje z Mendès-Franceom, poudarjajoč, da na sedanjem kongresu ne bi bilo treba razpravljati o osebnosti bodočega ministrskega pred-

članov vlade bi naj zagotovilo naglo ukrepanje nove vlade.

Ko je analiziral politični položaj v Franciji, se je Guy Mollet podrobno ukvarjal z možnostjo, da bi sestavili manjšinsko vlado republikanske fronte. Zavrnil je možnost sodelovanja s komunisti in s strankami sedanje vladne koalicije desnega centra, hkrati pa je pozitivno odgovoril na poziv komunistov, naj bi ukinili zakon o pomoči verskim šolam in na poziv ljudskih republikancev, naj bi reformirali volilni zakon.

Uradna posvetovanja glede sestave nove francoske vlade se bodo začela šele prihodnji teden, ko bo francoski ministrski predsednik Faure novi skupščini sporočil odstop svoje vlade. Toda temeljna načela socialističnega programa, določena na današnjem izrednem kongresu, kažejo na možnost, da bo velika komunistična parlamentarna skupina podpirala vlado republikanske fronte. Kar pa



Mendès-France in Guy Mollet

ZBOROVANJE V TRSTU

## Zgodovinska nujnost Italije in Jugoslavije da najdeta pot medsebojnega razumevanja

Je dejal včeraj vodja Socialistične stranke Italije Pietro Nenni

Trst, 15. januarja. Danes dopoldne je v dvorani gledališča Rossetti govoril na javnem zborovanju proak italijanske socialistične stranke poslanec Pietro Nenni. Prvi del svojega govora je posvetil opisu treh obdobjev razvoja tržaškega vprašanja od leta 1945 do danes.

Ugotovil je, da je bila mirovna pogodba za Italijo krivična, ker je odtrgala Italiji italijanske pokrajine v Istri in Primorju. Tega vprašanja po njegovem mnenju ni rešila niti kompromisna rešitev ustanovitve tržaškega ozemlja, še manj pa njegova razdelitev po londonskem sporazumu. Glede londonskega sporazuma je dejal, da predstavlja posledice 6-letne politike italijanske vlade, zaradi česar ostaja še vedno odprto vprašanje pravičnih meja z Italijo. Ko je govoril o londonskem memorandumu, je omenil, da je njegovo izvajanje odvisno v prvi vrsti od Jugoslavije. Niti z besedami pa ni omenil dejanskega neizvajanja določb memorandumu s strani italijanske vlade.

Kot drugi pogoj za uspeh londonskega sporazuma pa je navedel zunanje-politično orijentacijo Jugoslavije. Ugotovil je, da je Jugoslavija po ureditvi odnosov s SZ in z inteligentno politiko do azijskih in afriških držav pokazala uspeh trezne in pravilne izvenblokovske politike in si je zagotovila ugled ter vlogo, ki celo presega njen pomen glede na to, da je manjša država. To neodvisno politično povezovanje je vzporedil s politično povezanostjo in absolutno podreditvijo italijanske politike interesom zahodnega tabora in njegovega vojaškega bloka. Ugotovil je še, da je zgodovinska nujnost Italije in Jugoslavije, da najdeta pot skupnega razumevanja.

Drugi del svojega govora je Nenni posvetil italijanski notranji politiki s posebnim ozirom na Trst. Predvsem se je pridružil zahtevi o podelitvi pokrajinske avtonomije ter za ustanovitev proste cone in je glede tega predlagal

izvedbo referenduma kot najbolj demokratičnega sredstva. Kritiziral je gospodarsko politiko vlade do Trsta, zaradi katere so ostala nerešena vsa bistvena vprašanja, ki so povzročila sedanjo gospodarsko krizo v Trstu. Kot najnuj-

nejše je navedel vprašanje tržaške proste cone, za katere uresničenje bo italijanska socialistična stranka zastavila v parlamentu vse svoje sile. Končno je Nenni izjavil, da bo v prihodnjih dneh, ko bodo v italijanskem parlamentu govorili o zakonu o italijanskih političnih volitvah, njegova stranka postavila zahtevo, naj dobijo Tržačani pravico, da si izvolijo svoje zastopnike v senatu in parlamentu.

## Demokratski senator spet napadel Dullesa

Podpredsednik ZDA Nixon je izjavil, da je spor glede izjave ameriškega zunanjega ministra »vihar v kozarcu vode«

Washington, 15. jan. (AFP). Ameriški demokratski senator iz Minnesote Humphrey je vnovič napadel zunanjega ministra Dullesa, potem ko je davi obiskal predsednika ZDA Eisenhowerja. Humphrey je predsednika vprašal, ali Bela hiša odobrava Dullesove izjave, objavljene v reviji »Life«, ko je ta rekel, da je »umet-

hwerija, »naj svetu pove, ali je ameriška politika v tem, da bi ZDA in svet spravila na prag vojne.«

Humphrey je obdolžil Dullesa, da ima »hudo neuravnotežena gledišča o vojaškem potencialu in neprimerna pojmovanja o tveganju.«

Podpredsednik ZDA Richard Nixon je sinoči izjavil, da je spor glede Dullesove izjave reviji »Life« »vihar v kozarcu vode.« Nixon je tudi rekel, da je politika Bele hiše in zunanjega ministristva nasproti vprašanju kitajskih obalnih otokov Kwemoi in Macu, bila pravilna. Nixon je rekel, da bi morda prišlo do vojne večjega obsega, če bi ZDA zapustile to področje. Dejal je tudi, da je treba politično določene dežele presoajati po tem, ali se ji je posrečilo ohraniti mir, ne da bi se odrekla ozemljem in načelom.



Dulles

### Edith Summerskill v Damasku

Damask, 15. januarja (Reuter). Predsednik sirske vlade Said Gazi je danes sprejel britansko laburistično poslanico Edith Summerskill, ki je na potovanju po deželah Srednjega vzhoda. Ga. Summerskill zbira v Siriji informacije o življenjskih pogojih arabskih beguncev iz Palestine.

### VREMENSKA NAPOVED

za ponedeljek, 16. januarja.  
Pretežno oblačno z manjšimi vmesnimi padavinami. V nižinah zamegle. Temperatura brez večje spremembe.

### ELEKTROGOSPODARSKA SKUPNOST SLOVENIJE

Dnevno poročilo o stanju dotoka na rekah in indeks proizvodnje za dne 14. januarja 1956.  
Srednji dotok v m<sup>3</sup>/sek. (prve številke za 1956, druge za 1955): Drava pri Dravogradu 114, 193, Sava pri Mostah 17, 16,3. Sava pri Medvodah 35,7, 44,6. Soča pri Doblarju 148,4, 43,3.  
Indeks proizvodnje: 101.

SINDIKAT DELAVCEV KEMIČNE INDUSTRIJE SLOVENIJE

# O delavskem upravljanju in plačnem sistemu

Republiški odbor sindikata delavcev kemične industrije Slovenije je imel včeraj svoj redni občni zbor, na katerem so razpravljali o politično-ekonomskih nalogah v okviru sklepov nedavnega IV plenuma SZDLJ, kakor tudi o nalogah s področja delavskega upravljanja, plačnega sistema in ideološkega dviganja delavcev.

Predsednik Franc Plazar je v svojem referatu najprej poudaril, da mora biti delavsko upravljanje izhodišče dejavnosti sindikata. Najpomembnejša pomankljivost s tega področja je, da odgovorni uslužbenci v podjetjih premalo prikazujejo delavcem, kako se gibljejo razni stroški v proizvodnji, kako se razvija storilnost, kar bi gotovo zainteresiralo člane kolektiva za varčevanje in dvigovanje proizvodnosti dela. Praktično upravljanje o teh vprašanih lahko hkrati pripomore k večji ekonomski razgledanosti delavcev, ki potem tudi drugače gledajo na vprašanje dobička, na realno postavljane planov, na pravilno trošenje sredstev za samostojno razpolaganje itd. Premajhna ekonomska razgledanost povzroča v nekaterih podjetjih slabosti pri določanju plač, norm in premij in pri uresničevanju načela, da je treba pravilno nagradjevati po vloženem delu. Tako je v slabo sestavljenih delavskih svetilih, kjer imajo večino polkmetij in slabi delavci, v težišču razprav delitev dobička, nepravilna zahteva po plačah, odpor proti visokokvalificiranim tehničnim kadrom in podobne navedene težnje.

Kemična industrija v Sloveniji je v primeri z ostalo industrijo precej v zaostanku. Potrebne so znatnejše rekonstrukcije zastarelih podjetij in tistih, kjer ozka grla ovirajo razširitev proizvodnje.

Eden izmed najvažnejših činitelj za dvig proizvodnosti je plačni sistem. Lani nam je uspelo z novim sistemom nagradjevanja doseči individualno zainteresiranost, ni pa nam še uspelo v celoti stimulirati kolektivov za dvig pro-

izvodnosti. Pomankljivost je tudi v tem, da se plače ne dvigajo vzporedno z večjo produktivnostjo. So tudi primeri, da izkazujejo podjetja manjšo storilnost na enega zaposlenega delavca. Prav tu so potrebne določene konkurence. Če manj ljudi doseže večjo proizvodnost, naj bodo tudi bolje nagradjeni. Predlog, da se uvede sistem nagradjevanja po enoti proizvodnje, je naletel na odobravanje pri mnogih kolektivih.

Splošna pomankljivost je tudi, da je še preveč subjektivnega ocenjevanja pri določanju plač, tako da se ne daje za enako delo enako plačilo. Se več pomankljivosti je v premijskem sistemu, saj se dajejo ponekod premije le kot nekakšna dopolnilna plača, ne pa v odvisnosti od večje proizvodnosti, znižanja stroškov itd. So pa, obratno, tudi primeri, da so podjetja znižala stroške, dvignila proizvodnost, nimajo pa priznanih sredstev za izplačevanje premij ali pa se lastna cena ni znižala zaradi podražitve surovin.

V obsejni diskusiji so med drugim navajali, da so bile izplačane premije, ne da bi podjetje izkazalo znižanje stroškov ali znižanje lastne cene. Razpravljali so tudi o tem, kako presejanje norm še ne more biti dokaz, da je norma prenizka in obratno. V nekaterih podjetjih ne obveščajo kolektivov o delu in o sklepih delavskega sveta ali pa ne pripravi ključneje zasedanja. Nadalje so govorili o obratnih ambulantah, o nezadostnih higiensko-tehničnih ukrepih in o potrebi zboljšanja delovnih pogojev, kar je iz zdravstvenih ozirov zlasti važno v kemični industriji; o potrebi olajšav za obratne kuhinje in posebej tudi o strokovni izobrazbi, ki je v kemični stroki bolj potrebna kakor marsikje drugje.

V imenu Republiškega sveta sindikatov Slovenije je tov. Franc Boštjančič tolažil pomen dvigovanja proizvodnosti za splošen dvig življenjske ravni. Delavski razred se mora bolj uveljaviti v družbenem upravljanju izven tovarne, zlasti, kadar je treba preprečiti razsipanje in doseči boljše gospodarjenje z družbenimi sredstvi, kar vse posredno vpliva na življenjski standard. Grajal je tudi, da se včasih zaradi napačnih obzirov in neke nepravilne solidarnosti prikrivajo velike napa-

ke, medtem ko se v drugih primerih graja posameznik zaradi manjših pregreškov. Ob zaključku je občni zbor sklenil, da v bodoče ne bo volil številnega plenuma, temveč le upravni odbor, nakar je zbor izvolil 15 članov upravnega odbora s tovarišem Plazarjem na čelu.

## Odlok Izvršnega sveta LRS o začasnem finansiranju

Republiški izvršni svet LRS je izdal odlok o začasnem finansiranju potreb Slovenije v prvem tromesečju 1956, dokler ne bo sprejet republiški proračun za 1956. Plan izdatkov za prvo tromesečje mora biti izdelan v skladu s določbami odloka Zvezne ljudske skupščine o začasnem finansiranju ljudskih republik, avtonomnih oblasti in politično-teritorialnih enot. Na podlagi odloka Izvršnega sveta LRS je smatrali dohodke in izdatke v obdobju začasnega finansiranja za sestavni del republiškega proračuna Slovenije v 1956.

## Izgradnja prekopa Donava-Tisa-Donava

Letošnja tranša znaša 2 milijardi dinarjev

Novi Sad, 15. jan. (Tanjug). Letošnji program uprave za izgradnjo prekopa Donava-Tisa-Donava predvideva nekoliko obsežnejša dela kakor lanski. Odborena tranša za letošnje leto znaša 2 milijardi dinarjev. Od teh sredstev bodo porabili 1 milijardo 100 milijonov din za usposobitev prekopa Bezdana-Bečej, iz katerega bodo črpali vodo in namakali okolisko področje preko omrežja prekopov. Ostala sredstva bodo porabili za nadaljevanje izgradnje tega namakalnega omrežja, ki bo zajelo okrog 4000 hektarov zemlje. Z delom so začeli pred mesecem dni.

V Vojvodini so doslej izgradili omrežje prekopov za namakanje skupno 10.000 ha zemlje. Na tem omrežju bodo kmalu začeli planirati teren, s čimer bo omogočen

Z USTANOVNEGA OBČNEGA ZBORA STROKOVNEGA ZDRUŽENJA KMETIJSKIH GOSPODARSTEV LR SLOVENIJE

# Kmetijska gospodarstva so pomemben činitelj ZA NAPREDEK CELOTNEGA KMETIJSTVA

V razpravi so sodelovali tovariši Andrej Petelin, Viktor Avbelj in inž. Zmajčič

Ljubljana, 15. januarja. Danes dopoldne je bil v prostorih sindikatov v Ljubljani ustanovni občni zbor Strokovnega združenja kmetijskih gospodarstev LR Slovenije, ki so se ga razen delegatov z vseh naših kmetijskih posestev, udeležili tudi Viktor Avbelj, član Izvršnega sveta LRS in predsednik Glavne zadrzne zveze LRS Andrej Petelin, predsednik Kmetijske zbornice Slovenije, inž. Pantovčič, član Zvezne kmetijske zbornice, inž. Pavle Zavcer, direktor Kmetijskega znanstvenega inštituta LRS, Feliks Razdržih, predsednik sindikata kmetijskih in gozdarskih delavcev Slovenije in drugi.

V imenu iniciativnega odbora za pripravo ustanovnega občnega zbora je podal poročilo tov. Ignac Nagode, direktor Kmetijsko-gozdarskega posestva Kočevje, v razpravi pa so sodelovali tudi Andrej Petelin, Viktor Avbelj in inž. Zmajčič, predsednik Strokovnega združenja kmetijskih gospodarstev Hrvatske. Občni zbor je sprejel pravila združenja, letni proračun in sklepe kot napotke za bodoče delo.

Druge republike so že prej ustanovile takšno strokovno združenje kmetijskih gospodarstev, kakršno je bilo ustanovljeno danes za Slovenijo. V Sloveniji je bilo namreč treba za to najprej ustvariti pogoje, kajti kmetijska gospodarstva so morala prehoditi pot, da so prišla do sedanjega stanja, ko lahko že

zanesljivo računamo, da bodo prispevala k napredku vsega našega kmetijstva in da bodo žarista za njegovo pospeševanje.

V Sloveniji imamo okrog 140 kmetijskih posestev, ki obsegajo od celotne kmetijske površine komaj 10,5 %. Na tej zemlji rede povprečno 10 konj na 100 ha obdelovalne površine, 51,5 glav govedi in 35 prašičev. Število živine na 1 ha obdelovalne zemlje je sicer večje, kot jo rede na isti individualni kmetije, je pa še vedno premajhna, da bi lahko govorili o intenzivnem kmetovanju. Tudi proizvodnja na enoto površine je znatno večja od proizvodnje na zasebnih kmetijskih posestvih. Kmetijska posestva proizvajajo v glavnem kvalitetno semensko blago in dosega jo n. pr. pri žitih tudi do 39 centov zrna na hektar in pri krompirju do 300 metriskih centov, kar so dosegli na posestvu Crkovec pri Mariboru.

Na zasebnih gospodarstvih zaradi zastarelega sadjarjenja rode sadovnjaki komaj vsako drugo ali celo tretje leto, medtem ko daje sadjarstvo na kmetijskih gospodarstvih tudi v nerodnih letih po 200 centov sadja na hektar, obnovljeni vinogradi pa na 60 hl dobrih vin, masovnejše sorte celo 100 hl na hektar. In tudi v živinoreji dosega splošno družbeni sektor hitrejši

prirastek in večje količine mleka (do 2900 l je povprečna mlečnost na kravo). Vsi ti proizvodni uspehi na državnih kmetijskih gospodarstvih so dokaz, kaj se da doseči ob sedanjih pogojih s pravilno delavno organizacijo in pravilnim nagradjevanjem delavcev. S temi uspehi pa še ne moremo biti zadovoljni, ker bi z racionalno uporabo vseh sredstev, ki jih imajo na razpolago, in agrokulturnimi ukrepi dosegli mnogo več.

Gre za to, da so naša kmetijska gospodarstva sedaj že materialna osnova za napredek socialističnih odnosov na vasi in pomemben faktor za napredek celotnega kmetijstva, še letos pa bodo močno vplivala tudi na uvedbo našega tržišča in izvoz kmetijskih pridelkov. Pokazalo se je, da bi v veliki meri ta posestva že do sedaj lahko več storila, če bi nastopala enotno in organizirano. S koordinacijo akcij, prenašanjem naprednih izkušenj, izboljšanjem tehnoloških procesov itd. bo imelo novoustanovljeno združenje dovolj dela, pa tudi pomembno vlogo.

Upravičena so opozorila, ki jih je izrekel na ustanovnem občnem zboru tov. Avbelj, da novo združenje ne sme preprečiti sedanjega stika med okrajnimi in občinskimi odbori in kmetijskimi gospodarstvi, ampak jih mora utrditi; da se združenje ne sme spremiti v neko administrativno telo in kakorkoli posegati v samoupravnost posestev, ampak se mora boriti za uveljavljanje sposobnosti organizatorjev in strokovnjakov na posestvih. Possestva pa se morajo priključiti splošni kmetijski pospeševalni službi, da bodo tako lažje postale v svoji okolici organizator in mobilizator naprednega kmetovanja. Jak.

## Volitve v socialnem zavarovanju

Nedavno so bile razpisane volitve v skupščine socialnega zavarovanja. Socialistična zveza, sindikati, organizacije Zveze komunistov in odbori bolj kakor običajno razmišljajo, koga naj kandidirajo in izvolijo v te organe. V socialnem zavarovanju, kjer trošimo milijarde našega narodnega dohodka, dela samouprava šele prve korake. Zbori zavarovancev, zlasti skupščine (ne le okrajne, marveč tudi republiške) so bolj formalno demokratične ustanove, kakor telesa, ki v imenu družbe nadzorujejo, kako in za kaj trošimo del presežka dela. Bilanca o trošenju sredstev za bolehanje, zdravila, potovanja na breme socialnega zavarovanja, za zdraviliško in klimatsko zdravljenje in podobno sprejemajo čisto, ne da bi jih kritično proučili.

Počasi razvoj samouprave na področju socialnega zavarovanja je res tudi posledica drugih okoliščin. Težko je vsem članom skupščin, izvoljenim na raznih področjih družbenega življenja, doumeti vse probleme in spoznati zelo razpredeno socialno zakonodajo, organizacijo socialne službe, razmerje med zavodi, državnimi organi, kolektivni, skupščinami in zbori zavarovancev.

Izkušnje kažejo, da so prišli v dosedanje skupščine mnogi ljudje po nekakšnem »ključku«, samo da bi bile zastopane razne organizacije, namesto da bi jih izvolili tisti, ki izpričujejo ljubezen in zanimanje za to področje. Te izkušnje bi bilo treba upoštevati na sedanjih volitvah tembolj, ker nas čakajo na področju socialnega zavarovanja nove in mnogo bolj zamotane naloge.

V organizacijah Socialistične zveze razpravljajo o tem, da bi izkoristili volitve tudi za širše politično delo, to se pravi, da bi v organizacijah Socialistične zveze bolj redno spremljali delo njihovih zavodov in skupščin. Ta predlog je treba pozdraviti. Morda bi bilo dobro, da bi posredovali zavodi za socialno zavarovanje sindikatov, zborom zavarovancev in organizacijam Socialistične zveze dokumentirane podatke za javno razpravo in proučevanje raznih vprašanih s tega področja.

Volitve v skupščine zavodov za socialno zavarovanje ne bi smeli biti formalnost. Zdaž imamo priložnost, da vsestransko analiziramo in še bolj okrepimo samoupravljanje na enem najvažnejših področjih našega družbenega življenja. Lj. Ristovič

LETNA SKUPŠČINA ZDRUŽENEGA SINDIKATA TRGOVSKIH, GOSTINSKIH IN TURISTIČNIH DELAVCEV LR SLOVENIJE

## Uslužbenci v trgovini in gostinstvu imajo velik vpliv na razpoloženje potrošnikov

V razpravi je med drugimi govoril tudi tovariš Janko Rudolf

Včeraj in v soboto je bila v Dolenskih Toplicah prva skupščina združenega sindikata delavcev trgovskih, gostinskih in turističnih podjetij Slovenije. 98 delegatov iz vseh krajev Slovenije je v svoji sredi toplo pozdravilo sekretarja Centralnega odbora sindikata trgovcev in gostincev Čeda Jeleniča, predsednika sindikata trgovskih uslužbencev LR Hrvatske Simo Petriča, predsednika Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije Janka Rudolfa in druge.

Letno skupščino je odprl predsednik sindikata delavcev trgovskih, gostinskih in turističnih podjetij Slovenije Albin Kovač, medtem ko je prebral izbrpno in s statističnimi podatki dokumentirano letno poročilo sindikalnega dela Alojzij Fortuna, tajnik republiškega odbora.

Letno poročilo je prikazalo pereče probleme trgovine, gostinstva in turizma in ostro obsodilo negativne strani socialističnega trgovanja: verižno trgovino, sezonsko pomanjkanje posameznih artiklov v široki potrošnji in slabo embalažo, ki je skupaj s počasnim prometom vzrok kvarjenja živil. Poročilo je obsodilo tudi gospodarski kriminal, ki je dokaj pogost v trgovskih mreži.

V razpravi je v soboto sodelovalo 21 delegatov. Govorniki so govorili o potrebi sprememb plačnega sistema v trgovini in gostinstvu, o potrošniških svetih, zaščiti ženske pri delu, o moralnem liku gostinskega in trgovskega uslužbenca in o potrebi nagradjevanja po učinku dela. Janko Rudolf je posebno naglasil, da je trgovina družbena služba in da imajo uslužbenci v trgovskem in gostinskem poklicu velik vpliv na razpoloženje potrošnikov. Prav tako so prav uslužbenci gostinske stroke policajni, da rečejo odločno besede v boju proti alkoholizmu. Najučinkovitejša pa lahko zatira alkoholizem pri mladini čim cenejša proizvodnja brezalkoholnih pijač.

Skupščina je obsodila premajhno skrb sindikalnih organi-

zacij za vajensko mladino. Posebno ženska mladina zaradi naporov čisto bolevala. Gospodarski kriminal pa je pogosteje škodljiv rezultat pomanjkljivosti v organizaciji prodajne mreže kot pa rezultat kaznivih nagnjenj uslužbencev. Skupščina je izvolila 27-člansko predsedstvo, za predsednika odbora sindikata trgovskih, gostinskih in turističnih delavcev pa spet Albina Kovača.

začetek namakanja. Za ta dela že prihaja mehanizacija, nabavljena iz uvoza v okviru tehnične pomoči naših državi. Vsi novi stroji bodo poslani čez nekaj mesecev in bodo lahko izravnali okrog 3000 hektarov zemlje letno. Proučujejo tudi možnost, da bi del mehanizacije v rednosti kakih 80 milijonov din izdelali v domačih tovarnah v Novem Sadu in Kruševcu.

Kmalu bo zaključena izgradnja druge črpalke v Bezdanu, katere zmogljivost bo 18 kubikov vode v sekundi. Ko bodo odprli prekop Bezdana-Bečej, izgradili omrežje prekopov in montirali črpalke v Bezdanu, bodo v Vojvodini namakali okrog 35.000 ha plodne zemlje. To bo dejansko prva faza perspektivnega programa izgradnje vodnega sistema Donava-Tisa-Donava.

LETOŠNJI TURISTIČNI PROMET S TUJINO

## Že marca prispejo prvi turisti

Jadran bo obiskalo znatno več turistov iz Italije in več skupin iz vzhodnoevropskih dežel

Split, 15. jan. (Tanjug). — Tu pričakujejo, da bo letošnji turistični promet s tujino znatno večji kakor lani. To je moč sklepati po dosedanjih rezervacijah, ki prihajajo iz raznih dežel in v katerih se letos zelo zanimajo za jadransko primorje. Poslovalnica splitskega turističnega podjetja »Putnik« je sklenila doslej okrog 30 % poslovnih dogovorov več kakor v istem času lanskega leta, čeprav smatrajo 1955. za rekordno povojno leto v našem turističnem prometu s tujino. Razen gostov iz Avstrije, Nemčije, Švice, Francije, Anglije in skandinavskih dežel, ki so že prejšnja leta v velikem številu obiskovali jadransko primorje, bo letos Jadran obiskalo tudi znatno več turistov iz Italije in, prvič po 1948, več skupin turistov iz vzhodnoevropskih dežel. Znatno večje zanimanje kakor prejšnja leta kažejo tudi mnoge znane turistične agencije iz ZDA.

Čeprav je število hotelskega prostora na Jadranu v glavnem ostalo nespremenjeno, je povečanje števila gostov iz tujine možno zato, ker letos tuji turisti kažejo znatnejše zanimanje tudi

za manj renomirane turistične kraje. Medtem ko so se v prejšnjih letih tuji turisti v glavnem mudili v Dubrovniku, Splitu in Opatiji, je letos napovedan tudi prihod turistov v Šibenik, Zadar, Omiš, Jelso na Hvaru, Supetar na Braču in v vrsto manj znanih letovišč na področju Makarske, Dubrovnika in Splita.

Prve skupine turistov bodo prispele na Jadran že v prve dni marca. Od 2. do 15. marca bo prispelo v Dubrovnik pet potniških ladij z okrog 3000 turistov. Te ladje, med katerimi je tudi motorna ladja »Britanica« z 38.400 tonami, ki sodijo med največje potniške ladje na svetu, bodo marca na krožnem potovanju po Sredozemlju; izmed naših pristanišč pa bodo razen Dubrovnika obiskale tudi Kotor. Tudi z našo luksuzno ladjo »Partizanko« bodo privedli marca in aprila nekaj krožnih potovanj od Benet preko Reke, Splita in Dubrovnika do Pireja. Udeležilo se jih bo nekaj sto tujih turistov.

Novost v našem turističnem prometu s tujino je organizacija krožnih ribarskih potovanj, ki jih organizira zadrška poslovalnica »Putnika«. Doslej se je to podjetje dogovorilo za okrog dvajset takšnih potovanj s skupinami tujih turistov iz Anglije, Belgije, Švice in Francije.

## Izid natečaja za postavitev spomenika Marxu in Engelsu v Beogradu

Predvčerajšnjim je bil objavljen izid natečaja za postavitev spomenika Marxu in Engelsu. V natečaju za postavitev tega spomenika v Beogradu na trgu pred novim domom Zveze sindikatov Jugoslavije je sodelovalo 42 kandidatov. Razsodišče je podelilo prvo nagrado v znesku en milijon dinarjev delu s šifro »Manifest«, ki jo je dobil arhitekt Hranislav Stojanović iz Beograda s svojimi sedmimi sodelavci.

Razsodišče je sklenilo, da druge nagrade ne bodo podelili. Tretjo nagrado, ki jo je žirija zvišala na 600.000 din, je dobil beograjski slikar Andrija Spiridonović, eno četrto nagrado v znesku 350.000 din je dobil beograjski akademski kipar Miodrag Živković, drugo četrto nagrado pa kipar Lojze Dolinar.

## Z ŽIVILSKIH TRGOV v Sloveniji in na Hrvatskem

Po Informacijah Republiškega zavoda za statistiko so cene kmetijskih pridelkov v Sloveniji v glavnem stabilizirane, kolikor pa sploh pride do nekaterih sprememb, so predvsem sezonskega značaja. Trgi v večini mest in industrijskih središč so dobro preskrbljeni z živili. Tako lahko potrošniki kupijo zadostne količine krompirja, ki ga v Sloveniji izmed vseh kmetijskih pridelkov največ porabimo, pa tudi druga živila. Krompir je po 15 do 16 din in na isti ravni je tudi cena žitla.

Sačvica je seveda ob tem času na trgu še redkejša in tudi cene je večja. Na drugi strani se je pojavil radič, in sicer po različnih cenah. Najcenejši je v Novi Gorici, kjer ga največ pridelujejo, v severnih krajih pa je dražji. Od sadja je na trgu dovolj zimskih jabolk in cene so v glavnem stalne, z rahlo težnjo po naraščanju, kar je spet sezonskega značaja. Glede mleka se je položaj poslabšal. Mleka je na trgu manj in cene se gibljejo od 28 din v Kopru do 40 din liter v Trbovljah. Nekateri okrajni so se že sprizgajali s tem, da se bo mleko na njihovih področjih podražilo od 1 do 5 din pri litru. Razen tega je pričakovati zvišanje cen surovega masla in sira. Sedanje cene surovega masla se gibljejo od 550 din v Novi Gorici do 680 din za kilogram v Ljubljani.

Na Hrvatskem so trgi dobro preskrbljeni z glavnimi živili. Ponudba je velika in na drobno v glavnem zadovoljuje povpraševanje. Cene so že precej dolgo nespremenjene. Nekatera živila, zlasti presno meso, so se celo nekoliko pocenila. Brž ko pa preneha sezona klanja živine, se lahko cene znova dvignejo na prejšnjo raven. Od druge polovice decembra pa so vse vrste mesa ceneje za 30 do 40 din, razen tega je običajno padla cena živih prašičev. Zdaž se gibljejo cene med 140 do 180 din kilogram žive teže. Domača mast je še precej draga, ker se industrija za predelovanje mesa nekako težko odloči za znižanje cen. Tudi pri žitu je videti večjo ponudbo, čeprav se ni bistveno vplivala na spremembo cen. Kozu prodajajo po 25 do 35 din, pšenico po 35 do 40 din. Na splošno je stanje na trgu boljše, kakor je bilo v zadnjem četrletju lanskega leta.

Pri nekaterih kmetijskih pridelkih, na primer pri krompirju in fižolu, ponudba znatno presega povpraševanje, ker si je mnogo potrošnikov prisrkelo živila za zimo. Skladišča trgovskega omrežja pa so tudi dobro zalozena s temi pridelki. Cene krompirja v prodaji na drobno se gibljejo od 14 do 17, fižola pa od 30 do 40 din. Ti trgi so tudi dobro založeni s čebulo, ki jo prodajajo po 30 din, in zeljem, katerega pridelek je bil lani zelo dober. Dalmatinski kmetje zalagajo mesta na Hrvatskem s precejšnjimi količinami cvetače, katere cene se gibljejo od 30 do 100 din. Sedaj še zmeraj prihaja na trge v zadostnih količinah. (Tanjug)

# „KONGRESNI TEDEN“

## Trumanova kritika

### agrarne politike Eisenhowerjeve vlade

Saint Paul, 15. jan. (AFP). — Bivši predsednik ZDA Truman je imel sinoči govor v Saint Paulu v državi Minnesota, v katerem je odločno napadel agrarno politiko Eisenhowerjeve vlade.

Bivši predsednik je trdil, da se v treh letih, odkar je Eisenhowerjeva vlada na krmilu, odkupne cene kmetijskih pridelkov zmanjšale za okrog 20 %, medtem ko so cene za potrošnike ostale nespremenjene, vladne zaloge presežejo pa še nadalje naraščajo.

Govorec o nekdanji predsednikovi poslanici »o stanju Unije«, v kateri je Eisenhower trdil, da se je njegova vlada »odločno borila s kmetijskimi problemi«, je

Truman izpodbijal to Eisenhowerjevo izjavo.

Bivši predsednik ZDA je za tem rekel o uglednih voditeljih ameriške vlade, da so pod vplivom gledišč velikih industrijskih podjetij, ki jim ni mar za potrebe kmetijstva. »Njim so pri srcu velike družbe, kakršna je »General Motors«, je rekel Truman, »majhnemu farmerju pa niso naklonjeni.«



Harry Truman

Govorec o nekdanji predsednikovi poslanici »o stanju Unije«, v kateri je Eisenhower trdil, da se je njegova vlada »odločno borila s kmetijskimi problemi«, je

Pariz, 15. jan. (AFP). Predsednik Brazilijske Kubiček je včeraj izjavil na tiskovni konferenci v Parizu, da bo osebno vodil brazilsko gospodarstvo in posvečal posebno pozornost vprašanju povečanja proizvodnje, razvoju prometa in energije. Izrazil je željo, da bi francoski industriji povečali svoje sodelovanje z Brazilijo in pozval Francijo, naj pomaga pri razvoju njegove dežele. Kubiček je rekel, da ima Brazilija surovine za atomsko energijo in pripomnil, da bo njegova dežela »kmalu poklicana, da bo odigrala važno vlogo v atomski dobi.«

Govorec o nekaterih vprašanih Latinske Amerike je brazilski predsednik zavrnil zamisel o upostavitvi regionalne zveze med Brazilijo, Argentino in Čilom. Kar zadeva dejavnost Komuni-

## Optimizem pred sovjetsko-japonskimi pogajanjimi

Tokio, 15. jan. (AFP). V krogih japonske vlade izražajo upanje, da bodo japonsko-sovjetska pogajanja, ki jih bodo jutri spet začeli v Londonu, privedla do sporazuma že konec marca ali v začetku aprila. Pogajanja so bila prekinjena zaradi nesoglasij v zvezi z japonsko zahtevo, naj ji SZ vrne okupirana otoka Kunaširi in Etrop. Toda zdaj izražajo v poluradnih japonskih krogih optimizem glede izida pogajanj in mislijo, da bo SZ privolila v vrnitev otokov Kunaširi, Habomai in Šikotan, južno od Kurilskega otočja, Japonski.

Ker rok od volitev do prvega zasedanja nove francoske skupščine še ni potekel, minuli teden ni mogel prinesiti odgovora na vprašanje, s katerim je povezano toliko ugibanj, kombinacij in zanimanja, na vprašanje, kakšna bo bodoča francoska vlada. Ta teden bo minil v znamenju kongresov in skupščin večine političnih strank in grupacij. »Kongresni teden«, ki se je začel minulo soboto s kongresom socialistov, naj bi ustvaril jasnejšo podobo o akcijskih programih vseh političnih strank ter o njihovem stališču nasproti sestavi in politiki bodoče vlade.

Kot najresnejša mandatarja omenja voditelj republikanske fronte Mendès-France in Guy Mollet ali marebiti kako drugo osebnost iz vrst socialistične stranke.

Čeprav so volitve prinesle določeno povečanje števila socialističnih in zmen-

desističnih glasov, je razmeroma ugoden položaj teh grupacij ne samo posledica volilnih uspehov, temveč predvsem njihovega posebnega položaja v skupščini — med desničarskimi strankami in KPF.

Razloge za ta poseben položaj je treba poiskati tako v splošnih volilnih izidih kakor tudi na politični platformi, na kateri se je gibala in se giblje akcija republikanske fronte.

Na volitvah so znatno povečali število svojih glasov KPF, socialisti in radikalni socialisti. Sodiijo, da večina novih radikalno-socialističnih glasov pripada Mendès-Franceu, ne pa Fauru. Porast števila volivcev je prišel do izražanja tudi pri desničarsko-konzervativnih zmerinah, medtem ko so se sproti desničarjem, bivši degolovci izgubili nad 3 milijone glasov. Večina le-tih je pobrala Poujadova »Unija za obrambo trgovcev in obrtnikov«, ki je tipična sad neurejenih razmer.

V novi skupščini imajo KPF in z njo povezani progresisti 150 mandatov, republikanska fronta 160, precej raznorodna desnica 220, Poujade pa 55 mandatov. Osnovna značilnost volitev je »premik na levo« oziroma okrepitev tistih političnih činiteljev, ki so se najodločneje borili proti politiki konservativnih vlad v zadnjih letih.

Ker se je republikanska fronta med predvolilno kampanjo odločno izrekla proti politiki sedanje vlade in spriču znanih gledišč KPF, bi nova desničarska vlada imela malo možnosti za obstoj.

Ker so se prvaki republikanske fronte izrekli proti neposrednemu sodelovanju z desnico, ni verjetno, da bi bilo moč sestaviti koalicijsko vlado »nacionalne enotnosti«, za katero se zavzemajo Schuman, Faure, Pinay in drugi.

Ker sta Mendès-France in Guy Mollet odklonila povezavo s KPF v okviru nove ljudske fronte (čeprav ne odklanjata njenih morebitnih glasov pri investituri), ni moč pričakovati, da bi sestavili vlado, v kateri bi bili tudi poslanci KPF.

Spriču vseh teh okoliščin so najverjetnejši kandidati za sestavo nove vlade člani republikanske fronte. Ta perspektiva pa ni brez težav. To pa je negotovo povzročilo velike težave večini strank, ki bodo morale na svojih kongresih in posvetovanjih določiti svoj odnos do socialistično-mendesične vlade.

Težave povzročila predvsem program republikanske fronte, ki naj bi, kot je dejal Guy Mollet, izrazil manjše število perspektiv kratkoročnih nalog. To pa je negotovo povzročilo velike težave večini strank, ki bodo morale na svojih kongresih in posvetovanjih določiti svoj odnos do socialistično-mendesične vlade.

Vendar ni izključeno, da bi republikanska fronta in KPF razmeroma lahko dosegla minimum soglasja na področju notranje in kolonialne politike, vendar pa jih na področju zunanje politike še loči globok prepad.

V dosedanjih izjavah in deklaracijah po volitvah prihaja do izraza nedvomno pozitivno dejstvo — zagovorniki naprednih reform odklanjajo na podlagi slabih izkušenj iz minulosti povezavo s konservativnimi grupacijami. Vendar je dejstvo, da niti nova razporeditev sil v skupščini v sedanjih razmerah še ni ustvarila možnosti za trdno bodočo francosko vlado, in sicer ne glede na to, kako bo le-ta sestavljena.

Gavro Altman

## 28 držav priznalo neodvisnost Sudana

Kartum, 15. jan. (AFP). Doselej je neodvisnost Sudana priznalo 28 držav. Sudanski zunanji minister je sporočil, da je 14 držav izrazilo pripravljenost upostaviti diplomatske odnose s Sudanom, in sicer SZ, ZDA, Grčija, Poljska, CSR, Madžarska, Belgija, Nizozemska, Indija, Pakistan, Indonezija, Formoza, Sirija in Jugoslavija. Egipt in Velika Britanija že imata svoji veleposlanštvi v sudanskem glavnem mestu.

## Japonski diplomati o zvezi s Kitajsko

Tokio, 15. januarja (AFP). Voditelji 15 japonskih diplomatskih predstavništev v Aziji se bodo jutri sestali v Tokiu. Razpravljali bodo bržčas o japonski politiki do LR Kitajske. Japonska časopisna agencija Kiodo poroča, da bodo vprašanje priznanja LR Kitajske bržkone odgodili do »nadaljnega razvoja položaja na svetu«. Medtem bodo proučevali možnosti, da bi se Japonska pogajala z LR Kitajsko o izmenjavi trgovinskih odposlanstev.

## Iranska delegacija se je vrnila domov

Teheran, 15. jan. (AFP). Iranska parlamentarna delegacija, ki je bila tri tedne v SZ kot gost Vrhovnega svetja, je danes prispela v iransko pristanišče Bandar Pahmavi ob Kaspiškem jezeru.

Vodja delegacije — nekdanji predsednik Irana — senator Moḥamed Saed je izjavil, da so delegacijo sprejeli »navdse ljubezljivo in prijateljsko«.

## Kubiček je pozval Francijo

### naj pomaga pri razvoju njegove dežele

Pariz, 15. jan. (AFP). Predsednik Brazilijske Kubiček je včeraj izjavil na tiskovni konferenci v Parizu, da bo osebno vodil brazilsko gospodarstvo in posvečal posebno pozornost vprašanju povečanja proizvodnje, razvoju prometa in energije. Izrazil je željo, da bi francoski industriji povečali svoje sodelovanje z Brazilijo in pozval Francijo, naj pomaga pri razvoju njegove dežele. Kubiček je rekel, da ima Brazilija surovine za atomsko energijo in pripomnil, da bo njegova dežela »kmalu poklicana, da bo odigrala važno vlogo v atomski dobi.«

Govorec o nekaterih vprašanih Latinske Amerike je brazilski predsednik zavrnil zamisel o upostavitvi regionalne zveze med Brazilijo, Argentino in Čilom. Kar zadeva dejavnost Komuni-

stične partije, je Kubiček ponovno rekel, da ne namerava preklicati sklepa o prepovedi KP Brazilijske.

Bonn, 15. jan. (Tanjug). Novi predsednik Brazilijske Kubiček je

danesh popoldne prispel iz Pariza v Bonn, kjer se bo 2 dni razgovarjal s kanclerjem Adenauerjem in drugimi nemškimi državniki. Obiskal bo tudi Porurje. Predsednik Brazilijske spremlja 9 njegovih gospodarskih in političnih sodelavcev.

## POLOŽAJ V BRAZILIJU

## Zaradi razdiralnih vplivov predlog o podaljšanju izrednega stanja

Rio de Janeiro, 15. jan. (Reuter). Sedanji predsednik Brazilijske Nereu Ramos je sinoči predložil brazilskemu Kongresu spomenico, v kateri zahteva, naj bi iz-



Nereu Ramos

redno stanje v deželi podaljšati še za mesec dni, in sicer začeti s 25. januarjem.

Ramos je izjavil, da vojska zahteva podaljšanje izrednega stanja — o čemer bo Predstavniški dom odločil v ponedeljek — zato, ker je »še čutili razdiralne vplive«.

Izredno stanje v Braziliji je bilo proglašeno novembra lani po dveh neuspešnih državnih udarih generala Lotta. Predsednik Kubiček, ki je bil izvoljen na nedavnih volitvah, bo prevzel posele 21. januarja.

## Zrtve demonstracij v Jordaniji

Damask, 15. jan. (AFP). Današnje sirske časopisje piše, da je bilo ob nedavnih demonstracijah v Jordaniji približno 100 mrtvih in veliko ranjenih.

## Gospodarski program podlaga

### na kateri se bo stranka borila za ponovno združitev dežele

Bonn, 15. jan. (Tanjug). Na »Kongresu za novo ureditev Nemčije«, ki je danes zaključil delo v Kölnu, je zahodnonemška socialnodemokratska stranka sprejela program stranke gospodarske politike, po katerem se bo ravnala v Bundestagu in v kampanji za bližnje pokrajinske volitve.

V programu med drugim zahtevajo od vlade, naj zagotovi polno zaposlenost, naj ohrani sedanjo visoko stopnjo proizvodnje in naj prepreči nadaljnje naraščanje cen. Socialni demokrati tudi zahtevajo, naj bi omejili izgradnjo vojne industrije, kar pa zadeva atomsko energijo, se je kongres postavil na stališče, da mora biti le-ta uporabljena samo v mirnodobne namene in da bi morala biti raziskovanja te vrste pod javnim nadzorom. Socialni demokrati zahtevajo, »naj bi čimprej nadoknadili zaostajanje Zahodne Nemčije na področju atomistike«.

Referat o gospodarskih vprašanjih je kongresu podal poslanec dr. Heinrich Deist. Izrazil je obžalovanje, ker so »tri zahodne veslele na čelu z ZDA po vojni preprečile upostavitve nove družbene ureditve v Zahodni Nemčiji in pomagale, da so predstav-

niki starega družbenega sistema prišli na krmilo.« Deist je rekel, da čedalje ostrejši družbeni spopadi v Zahodni Nemčiji kažejo, da po starih gospodarskih poteh ni moč urediti problemov dežele. Socialni demokrati menijo, da je treba sedanje stanje spremeniti z reformami na področju proračunske, kreditne, finančne in davčne politike.

V referatu je izražena pod-

pora socialno-demokratske stranke načelu soodločanja delavcev v podjetjih, in njem so ob sodili prizadevanja, ki se kažejo v krogih vladnih strank, da bi podjetja pod javno upravo ponovno vrnilo privatnikom.

»Gospodarski program socialno-demokratske stranke«, je izjavil poslanec Deist, »je podlaga, na kateri se bo stranka borila za ponovno združitev dežele.«

## Z VSEH STRANI SVETA

### SINGAPUR NOVA STRANKA

Singapur, 15. januarja (Reuter). Včeraj je bila ustanovljena nova desničarska stranka, ki se imenuje Liberalna socialistična stranka. Le-ta je nastala z združitvijo dveh desničarskih strank: progresivne in demokratske. Politični opazovalci trdijo, da si prizadeva nova stranka pritegniti disidente iz strank vladne koalicije in odvzeti sedanji koalicijski vladi večino v parlamentu.

### CIPER UBIT BRITANSKI VOJAK

Nikosia, 15. januarja (Reuter). Grški nacionalisti so nočjo ubili v Famagusti nekega britanskega vojaka. Doselej je v neredih na Cipru bilo ubitih 12 britanskih vojakov.

### JAPONSKA POGREŠAJO 70 RIBIČEV

Tokio, 15. januarja (AFP). Zaradi hude burje in mraza v zadnjih dneh pogrešajo 70 japonskih ribičev v bližini mesta Hokaida. Nenašana je tudi asoda 30 drugih ribičskih čolnov.

### ZDA PREPOVEDAN OBISK

Washington, 15. januarja (AFP). Ameriško zunanje ministrstvo je objavilo, da je prepovedalo skupini sovjetskih inženirjev dostop v ZDA. Ti inženirji za gradnjo mostov in cest so želeli prisostvovati sestanku komisije za raziskave na področju gradnje cest. Sestanke te komisije, ki je telo ameriške akademije znanosti, naj bi trajal od 17. do 20. januarja. Sovjetske veleposlanštvo v ZDA bo na ta sestanek poslalo svojega opazovalca.

## PISMO IZ KITAJSKE

## Razgovor s kantonskim trgovcem

(OD NASEGA STALNEGA DOPISNIKA) Peking, januarja.

Ze vse večje znamenitosti Kantona sem videl: čudovite muzeje z redkimi spomeniki iz kitajske zgodovine in civilizacije, muzej ljudske revolucije, ki se je pred 30 leti začela v Kantonu. Obiskal sem tudi spomenik 72 mučenikom iz buržoazne revolucije 1911, se v parku razgovarjal s pionirji o Sun Jat Senu in »Mao Ce Tungu«, obiskal sem sovjetsko razstavo industrijskega napredka, si ogledal novi park kulture v mestnem središču, v katerem se vsak večer zabava mnogo ljudi, si ogledal velik na novo zgrajen državni magazin in znamenito naselje na čolnih, zibajočih se na kalni Biserni reki, videl novi veliki stadion in moderni plavalni bazen.

## NA ULICI

Letalo iz Pekinga je imelo en »an zamude. Ljubezni vodič iz kitajskega »Inturista« pa je že izbral svoj program in tako se je zdaj spraševal, kaj naj bi mi še pokazal. Izrazil sem željo, da bi se razgovarjal s kakšnim privatnim trgovcem. Ta razgovor sem želel imeti ravno v Kantonu, kajti v tem milijonskem mestu imaš vtis, kakor da vsakdo z nečim trguje.

Vodič je rekel, da bo vprašal

svojega direktorja. Cez nekaj časa je izrazil obžalovanje, ker direktor ne pozna nobenega privatnega trgovca, in predlagal obisk v državnem sektorju. Zanimal me je privatni sektor, vztrajal sem na tem in napolned pregovoril svojega kitajskega prijatelja, da se bova sprehodila in da bova na slepo srečo stopila v kako trgovino in se pogovorila s trgovcem. »Dobro, če se bodo hoteli razgovarjati,« se je glasil odgovor.

## DRŽAVNI KAPITALIZEM V PRAKSI

Zazdelo se nam je, da bi bilo zanimivo vstopiti v državno privatno izvozno-uvozno podjetje, ki je v svojih izlozbah reklamiralo kolonialno blago. Toda direktorja nismo in nismo mogli dobiti.

Potem smo vstopili v trgovino s tekstilom. Notri so bili štirje fantje, strank ni bilo. Vprašali smo, kje je lastnik. »Dan počitka ima,« je rekel neki fant, ki nam je ljubezljivo ponudil svoje usluge. Zelo rad je privolil v razgovor. Pripovedoval je odkrito in videti je bilo, da pozna svoje delo. Trgovec ima tri pomočnike. Vsi so njegovi sorodniki. Četrty fant je predstavnik državnega sektorja, velikega državnega magazina.

Vprašali smo, kaj počne tu. »Nadzoruje poslovanje,« je odgovoril fant. Vsak drugi ali tretji dan pride, ostane po nekaj ur, pregleda knjige, kontrolira profite. Tako se je začelo. To se je začelo pred nekaj meseci.

Večino blaga nabavi trgovec v državnem magazinu. Blago dobi s 15% popustom. Prodaja ga po določenih cenah. Da bo tako prodajal, je obljubil veletgovini, ki ga tudi nadzoruje prek svojega predstavnika. Za vsako prodano stvarco napiše račun. Profit torej znaša 15%, od sto juanov prodanega blaga zasluži 15 juanov trgovina, ne pa tudi trgovec. Od profita ali teh 15 juanov gre četrtnina v rezervni sklad, četrtnina za davek na dohodek, četrtnina dobi lastnik trgovine, četrtnina pa je namenjena plačam in socialnemu zavarovanju nameščencev. Trgovina plača tudi posredni davek na promet v znesku 3,5%. Profit je včasih višji od 15%, kar je odvisno od blaga, vendar nikdar ne preseže 16,6%. Spore obravnava industrijsko-trgovinski urad občine.

Promet poslovalnice znaša 100 juanov dnevno. Obratni kapital znaša 4900 juanov.

## »TO JE POT V SOCIALIZEM« PRAVI TRGOVSKI POMOČNIK

Fant, s katerim govorimo, se piše Jou Jung Cou. Njegova mesečna plača znaša 58 juanov. Pri svojem sorodniku dela že devet let. Oženjen je, ima troje otrok. Tudi njegova žena je zaposlena,

prodajalka v državnem magazinu je. En razred gimnazije ima.

Vprašal sem ga, kaj misli o tem poslovanju, o intervenciji države. Imel je celo predavanje o državnem kapitalizmu kot prehodni obliki na poti v socializem. Govoril mi je o dveh oblikah preobrazbe privatne trgovine, o komisiji za prodajo nekaterih vrst blaga, ki ga plansko razdeljujejo, in o posredniški trgovini, v kateri on neposredno sodeluje. »To je v prid tako meni, kakor državi,« pravi samozavestno, očitno prepričan, da ima prav. »Jaz vem, kaj je socializem, zavedam se svojega položaja in vloge, vem, kaj je bilo v prihodnosti,« pripomni vsiljivo, vendar tako ognjevitno in prepričano, da napravi na Slovaka vtis.

»Kaj pa misli gospodar?« ga vprašam. »To je pomoč ne pa omejevanje,« mi odgovori. »Lastniki so sploh srečni, da država skrbi zanje, srečni, ker lahko dobe kredite. Seveda so nekateri tudi proti.«

Sele zdaj sem opazil starejšo žensko, očitno gospodarjevo ženo, ki je očitajče gledala govorečega fanta.

## »SKROMNO ŽIVIM, A BO BOLJE...«

Vprašam ga, kako živi. Njegova žena zasluži 50 juanov. Torej zasluzita skupaj nad 100 juanov. Njun otrok obiskuje osnovno šolo. Na semester plača 3 juane.



Obrtniška delavnica v Kantonu

Dva otroka sta v vrtcu. Tudi zanj nekaj plača. Devet juanov plača za stanovanje, za sobo. Za hrano porabi okrog 60 juanov. Dela deset ur dnevno, vsak četrty dan pa je prost.

»Teško se živi,« pravi. »Obrtni moramo vsako paro. Standard je nižji kakor v nekaterih drugih deželah, toda mi vemo, do bo bolje, tudi naš standard se bo v so-

cializmu zboljšal, mi se za to borimo...«

Ko sem odhajal iz prodajalne, sem bil več kot zadovoljen. Kanton se mi je zdel še lepši, petletno, slabo hranjeno dekletce, ki je na hrbtni nosilo malo mlajšega otroka pa se mi ni več smililo. Teško jim je, toda prepričan sem bil, da bodo bolje živeli.

Vlado Testlić

# HREPENENJE

Tako! Kos poti je za mano in zdaj sem tu, sredi gorice, kjer pridelujejo rizling, ranino, traminec in šampanjec. Na moji desni je Aženski vrh, za njim Police, Zbičgovci, na levi Jančev vrh in Orehovci. V obliki podkve me obkrožajo gorice in holmi, na njihovih prisojnih mestih se košatijo močne domačije nekdanjih veleposestnikov, v njihovi senci pa se stiskajo kočice bivših viničarjev. Sneg je zemljo obtežil le toliko, da burja ne more več vzdrigovati listja in koruzne slame, ki se je v velikih šopih nabrala ob plotovih in koleh v zapuščenih vinogradih, zato pa se s tem večjo srditostjo zaganja v hiše, pritiska na strehe in tuli okrog oglov, da poganja ljudem v kosti ledeni hlad.

Prijetno je ob tem vremenu sedeti v topli sobi in skozi razpoke, ki jih kaže krušna peč, poslušati žlobudranje ričeta, ki se kuha na žerjavič v lončenem loncu. Tudi dim in vonj po prekajeni svinjini ščetgetata v nos, da nemirno obračam glavo v stran.

»Kako živimo v teh krajih? No, tako... gre. Včasih smo bili viničarji; kar ste videli kočice tod okoli, na Sekovski škofiji, pri

Reinu, Admondu, Brunzeju, Kadolču in na banovinskem posestvu. Živovarili smo. Zivljenje je trdo tudi zdaj, a živimo. Zdjaj nas nihče ne more spoditi s te zemlje, gospodarji smo na njej in tudi krivica nam ne morejo delati.«

»Čakaj, Tunek, se je oglasil delavec poleg njega. »Jaz rečem, da nam tu in tam še kaj napravi kdo, a popravijo, če zahtevamo. Veš, kako je bilo s tem včasih...«

Hajnšek, bivši viničar na Admondovem posestvu, ki je pri govorjenju vedno tleskal z rokama, je rekel: »Prideni se to, da imamo zdaj vedno žgance na mizi, za praznike kolač, no pa tudi naše očetvi so boljše in bolj vesele.«

V sobo je prišla Tunekova žena Rozika, ki je utela le zadnje besede. »Poštajne, samo po očetvi bi hodili naši dedci!« Potem jo pa ni bilo ustavit, ko je jela naštevati, katera dekleta se bodo letošnjaj pomlad možila.

Na okno je nekdo potrkal, da so s strahom zažvenketala stekla. »Oha, Cinkov!« Stopil je v sobo in otresel raz sebe mrzlo sapo.

»Ej, ranino pijete? Vi ste pa gotovo iz mesta, kjer pijete naš šampanjec?«

Gospodar ga je zlobno zbedel:

»Gospodar si na posestvu, Cink, pa pij še ti šampanjec!«

Cink se je skrčil v ponižne gube. »Kaj boste, Tunek, takšni gospodarji, kot smo. Mi moramo piti jabolčnik.«

»Pridi k meni na pomlad!«

Cinkov je povsesil oči, segel po kozarcu in izpil, nato pa je plašno odgovoril: »Saj niste hudi, Tunek, če bom ostal, kjer sem. Pomagat vam bom lahko prišel, pa tudi Agata, Veronika in Franček.«

Tunek se je smeje obrnil k meni. »Takšni so skoraj vsi. Vsega ima, saj zaslužijo na posestvu dobro, pa še zabavljajo.«

Hajnš je grdo pogledal Cinka. »Nekdaj je tale godrnjal čez gospodarja, zdaj pa, ko je na svojem, sili nazaj k njim. Malo je prida, brez dela bi rad pil.«

Cepprav so bile Hajnšove besede ostre, se je Cink le ponižno smehljil in izpraznil že tretji kozarec. Hajnš je dokončal misel.

»Starih viničarjev se je prejšnje hlapčevanje tako prijelo, da še vedno ne čutijo zemlje pod seboj, po kateri bi lahko trdno hodili, pa tudi prostega zraka ne, da bi hodili vzravnano. Tale tu,« pokazal je na gospodarja Tuneka, »pa čeprav je zdaj meni enak, ki sem na posestvu delavec in tako solastnik, pa hoče še vedno več veljati.« V njegovih besedah sem začutil bridko resnico, ki se premetava v teh goricah vsa leta po osvoboditvi. Hajnš je govoril odkrito, brez strahu, malostevlino od



Komaj je trgatve konec in vino v kleti še ni povsod pretočeno, se je v vinogradu že pričelo delo. Zdjaj prekopavajo zemljo in med vrste nosijo gnoj. Na sliki: delavca v veselem pomenku na poti med tre.

## BELEŽKA Otrok bo spal...

Ko je prišel mož domov, je bil dobre volje. Dejal je ženi: »Za dolgo nisva bila skupaj med ljudmi. Bi šla nočoj na veselico?«

Žena se je nasmehnila in ga ljubezljivo pogledala. Po dolgem času se je vendarle spomnil, da si tudi ona želi zabave.

»Lepo bi bilo, če bi šla — a otroka nimava komu pustiti v varstvo. Zdi se mi, da je malo bolan. Pogledaj, kako kašlja!«

»To ni nič,« je dejal mož. »Spozimi kašlja vsak otrok. Preden odideva, ga boš položila v posteljico in mu zapela, da bo zaspal. Potem bo — kakor po navadi — mirno spal do jutra.«

Žena je nekaj časa pomisljela, a moževa ponudba je bila tako vabljiva, da se ji ni mogla uprati. Saj ima rada otroka, da ga ne bi dala za ves svet — toda otrok bo spal in niti vedel ne bo, kje so njegovi starši. Neumno bi bilo ostati doma in čakati maža, da sam prikolovrati domov. Saj konec koncev tudi mož potrebuje varstva, zlasti če zaide v slabo družbo.

Zvečer sta se res odpravila na veselico. Otrok je mirno spal in sta ga zapustila brez skrbi.

Veselica je bila v veliki dvorani, ki je bila okrašena s smrekjem in pisanimi trakovi. Mnogi ljudi se je trlo na plesišču, ob zvokih harmonike, violine in klavirja se je vrtele storo in mlada. Vino je teklo z miz in prešerna pesem je odmevala po zakajenem prostoru.

Žena je bila razigrana kakor malokdaj. Skrbi za otroka se je že otresla — saj je bilo na plesišču tudi mnogo drugih žena in mož, ki so pustili doma otroka. Spet se je počutila mlado in se plesala in se zabavala tudi z drugimi moškimi.

Opolnoči so luči za nekaj minut ugasmile. Pari so se objemali, po dvorani je vrela opojno veselje, v kakršnem skuša vsakdo pozabiti na tegobe življenja.

Domov? Ne še, zdaj se je šele začelo pravo veselje. Vse vrisče in poje, valček se vrsti za valčkom.

Takrat, ko je bila veselčna radost na višku, pa je iz hiše v vasjo kdaj pa kdaj privrel bolesten otroški jok, ki mu je sledilo še bolesten kašljanje. Nikogar ni bilo, ki bi ga slišal. Pa tudi, če bi ga slišal — kaj bi mu bilo mar za otroka, ki ima mater in očeta. Jok pa je bil čedalje bolesten, kašelji čedalje huji. Potem je prenehel. Še nekaj slabotnih kašcev po materi, še nekaj dušičnih krikov — in vse je bilo tiho.

Žena in mož sta se odpravila domov šele po tretji uri. Ko sta vstopila v sobo, je otrok mirno ležal med razmetanimi odejami — ko pa se ga je mati dotaknila, je kriknila kakor zver, zakaj trupelece je bilo ledeno mrzlo, otrok je bil mrtev. Ročice je držal razpeta, kakor da skuša z njimi nekaj ujeti, v obraz pa je bil modrostno in ustnice so mu bile lahno odprte, ko da je pravkar poklical mamo...

Žena in mož sta obupno jokala in ga klicala — toda mrtvega življenja ni moč priklicati nazaj.

To se je zgodilo letos na Novoga leta dan.

# GORICAH



Po razritih, blatnih cestah v strmih bregeh bi njihče drug nič ne opravil, kakor samo vol. Iz vinograda spravljajo nagnite in slabe kole, ki jih bodo spomladi zamenjali s novimi.



Kletarjenje je posebna panoga v vinogradništvu, od katere je vinska kvaliteta precej odvisna. Na sliki: v radgonski vinski kleti, ki sprejme tudi do 60 vagonov vina letno. Radgonsko kmetijsko posestvo, ki ima 230 ha rodnih vinogradov, je največje tovrstno posestvo v Sloveniji, saj pridelava poleg 60 vagonov konzumnega vina letno še 30.000 steklenic izbranih vin in 20.000 steklenic šampanja.

## Ta teden na ljubljanskem sodišču Večje razprave zaradi kraje in goljufanja

V prvi imed večjih razprav tega tedna se bo zagovarjal v torek Franc Fon, bivši blagovni blaginjak, ki je v treh letih pridržal okoli 17.000 dinarjev na račun raznih podjetij, ki so plačevala svoje usluge železniški postaji. Tega denarja namreč, kakor navajajo obtožnica, Fon ni odvedel v blaginjsko postajo. Obtožen je tudi, da je v korist neke stranke oskodoval železniško podjetje za 6666 din. Končno pa da je spravil v zmotno uslužbenca Železnic z Jesenice, da mu je ta plačal 20.000 dinarjev več, kot bi moral, in si je ta denar Fon pridržal.

Zaradi požara, ki ga je povzročil lani novembra v mehanični delavnici reševalne postaje na Zaloški cesti v Ljubljani, se bo zagovarjal V. R. Obtožen je namreč, da je pri popravilni avtomobilu pustil ob peči sed z bencinom in zaradi tega so se vneli hlapi ter je nastala škoda za 90.000 din. Obtoženec dejanje sicer prizna, vendar zanika krivdo.

Zaradi polkusa, da bi odpravila telesni plod, se bo prav tako v torek zagovarjala F. V. iz Ljubljane. Obtožnica proti njej pravi, da je poskusila materi dveh otrok, ki je v tretje zanosi, odpraviti in je za ta poskus sprejela nagrado 9000 din. Dosejel v preiskavi obtoženka tega dejanja ni priznala.

Vrhovno sodišče je zavrnilo sodbu proti Jožetu Kovačiču, ki je bil obtožen poskusa uboja. Streljal je namreč na svojo ženo. Vrhovno sodišče pa je bilo mnenja, da prvi sodni postopek ni bil dovolj temeljit in je zahtevalo nove dokaze. Kovačič je še vedno v zaporu in bo v sredo vdrguč ponovil svoj zagovor.

Za samovoljno gospodarjenje se bo isti dan zagovarjal Miloslav Pavlovič. Obtožen je, da je kot skladiščnik podjetja Elektrosignal prodajal Odpadu material v vrednosti nad 140.000 din, za kar je od Odpada dobil 19.221 din in si je ta denar pridržal. Poleg tega je jemal iz skladišča material in si ga deloma prilastil, nekaj pa ga je prodal. Pavlovič te obtožbe v celoti priznava.

Upravnik ševljarske produktivne zadruge Miste A. R. je baje hotel prikriti pisarni stroji, vreden 60.000 din, ker ga kot član komisije za popis osnovnih sredstev sredstev ni prijavil. Z njim se bo v sredo zagovarjal računovodja iste zadruge Staš Reboli, ki si je baje pridržal 15.000 din od zaslužka za dva pomočnika, ki sta bila na orožnih vajah. Obtožen je, da si je pridržal aktovko, vredno 7500 din, ki je last podjetja, in je ni vrnil, ko je zapustil to zaposlitev.

Avgušt Veriel je bil že večkrat ka-

starji je, ki verjame s polno dušo v bodočnost. Gospodar Tunek pa je molčal in nalival kozarce; Hajnšdu do vrha, Cinku komaj nad polovico.

»To vino je bogato, blagodišeče, sladko, ki ima diskreten, muškati okus!« Domačini so se mi zasmeljali.

»Mi rečemo: duš, dobro je. Vi pa potrebujete toliko besedi!« Hajnš me je prijel pod roko in me rinil proti vratom. Stopila sva na zrak, burja naju je skoraj vrgla nazaj v vežo in droben snežni pršič se mi je zajedel v obraz.

»Tunek, zajec ti je načel sadovnjak,« je še zavpil v hišo. Vprašal sem ga: »Tikate Tuneka, kaj niste bili viničar?«

»Bil, celo njegov viničar. Pa zdaj sva si enaka.« Na ovinku me je zadržal, od tu je bil prelep raz-

gled po dolini in po bližnjih gričih.

»Vinske gorice! — Teško je razumeti naše življenje in tukajšnje ljudi. Sami ne vemo, kaj bi radi. Stoletja smo hlapčevali in mržnja proti gospodarjem se nam je zajedla v meso. Polovica jih še danes ne more razumeti, da smo postali gospodarji mi; niso vajeni živeti brez komande. Treba jim je dati več časa, a mladina že raste v novem duhu. — To vam govorim zato, da ne boste slabo mislili o Cinku, ki ste ga danes videli. Človek je in bil je viničar. Na posestvu zasluži dovolj, da je neodvisen, če pa sreča bivšega gospodarja, mu koleno kar samo klecne v ponižnosti. Pri Tuneku je kiel posestvo, na posestvu kolne Tuneka. V našem človeku se lomi, razdvojen je in išče nekaj, čemur niti ne ve imena...«

Na razpotju sva si segla v roke krepko in si gledala veselo v oči. Hajnš mi je pomagal gledati življenje in ljudi v teh goricah. To popoldne sem videl marsikaj: revščine veliko, pa tudi obdrega. Videl sem umazane, na pol nage otroke stali na oknih, kako so klicali mater, mati pa je pod klanec pobirala pijanega očeta. Videl sem mater, ki je nemo boljšala v krop, pa ni bilo prgišča moke, da bi skuhala žgance; mož je denar zapil. Pa sem videl tudi Hajnšu podobne delavce, ki so se ob kozarčku traminca menili, kako bodo letos pridelali več, ko pa so treni zapustili krčmo, so vtaknili sladke preste v žep za svoje otroke. In videl sem dekle stali na pragu, ki je čakalo fanta: »Prišel bo po slovo, ker gre v tečaj. Kvalificiran delavec bo, potem se bova vzela.« In živ ogenj ji je gorel v črnih očeh. Zadelo se mi je, da sem tak ogenj videl tudi v Cinkovih očeh, pa v očeh tistih otrok na oknu, v materinih ob praznem loncu in celo v kalnih očeh preklinjajočega pijanca. To je bilo hrepenenje! Hrepenenje, ki raste v ljudeh iz dela in upanja, pa tudi iz obupa in žalosti.

L. Jakopič

## Zakaj imamo milo vreme Za zdaj se nam še ne obeta ostra zima

Letošnja zima se tudi v prvi tretjini januarja ni mogla pri nas uveljaviti niti z obilnimi padavinami niti ne z hudim mrzom. Zanimivost in značilnost vremenskega dogajanja v začetku letošnjega januarja je bila namreč predvsem v nadaljevanju izredno trdoživga in aktivnega prodiranja morskih tropskih in kontinentalnih zračnih mas, ki so in še dirgajo trenutno vremensko dogajanje v Evropi.

Ze v prvih dneh januarja se je izoblikovala nad osrednjim Atlantikom in se raztegnila nad dobršen del Severne Amerike izredno močna kupa toplega, morskotropskega zraka s sorazmerno visokimi temperaturami ter visoko vlnjo. Vzhodna obala Severne Amerike, Kanade in južnega Gronlandja je bila v območju zelo toplega vala, tako da so bile izmerjene temperature dne 8. januarja v Kanadi letos celo 3 stop. C, na južnem Gronlandu pa 1 stop. C. Posledica dotoka tega toplega zraka je bila zelo gosta megla na obalah vzhodne Severne Amerike, ki je povzročila popoln zastoj skoraj vsega pomorskega prometa. Kontinentalna Severna Amerika, zlasti porečje reke Mississippi, pa je v tem času doživljala izredno hudo zimo. Poročajo, da je silen mraz vdrl celo na Florido, kjer je povzročil za več milijonov škoda na tamkajšnjih agrokulturah.

Topel val morskoga tropskega zraka se preko jugozahodnega Gronlandu usmerjal čez severni Atlantik v severno in severozahodno Evropo ter končno zajel v svoje območje tudi predel srednje in južne Evrope. Vsa omenjena svet je imel pod vplivom morskoga tropskega zraka sorazmerno milo vreme, a predel okrog Kanala z Londonom so doživeli ponovno izredno

gosto meglo, ki je za nekaj dni zavrla promet v tem velenstvu.

Podobna slika vremenskega dogajanja pa se nam je nudila tudi v vzhodnoevropskem vremenotvornem sistemu. Navadno se je v evrazijskem prostoru v tem času nakopičila izredno obilna gmota hladnega kontinentalnopolarnega, a včasih celo arktičnega celinskega anticiklona naglo razsegale vrednosti, ki so normalne za zimsko obdobje teh predelov.

Iz vsega navedenega sledi, da je Evropa še vedno v območju dotoka zelo toplega zraka, in sicer iz severozahoda kakor jugovzhoda in le kratkotrajne intervencije prodorov hladnejših zračnih mas ne morejo trenutno spremeniti splošnega milga značaja vremena v začetku letošnjega januarja.

Ker je trenutno še zelo aktiven tako imenovani atlantski vremenotvorni režim, ki usmerja v zahodno in srednjo Evropo toplo, vlažno zračno gmoto, se nam vsaj do druge tretjine januarja, ne obeta niti ostra, niti huda zima. Obstaja pa verjetnost padavin deloma kot dež in deloma kot sneg zlasti v višjih predelih.

Janko Pučnik

# BANKOVCI imajo kratko življenjsko dobo

## SEDEM VAGONOV BANKOVCEV BODO VZELI IZ OBTOKA

Kakih sedem vagonov bankovcev bo zaradi »starosti« vzetih iz obtoka. Konec vsakega meseca, ko blaginjski podjetji in ustanov oblegajo bančne pulte, je redno moč slišati eno in isto zahtevo: Dajte nam drobiž... Kako naj izplačamo ljudi? — Drobiža imamo premalo — odgovarjajo banke.

Zakaj? Zaradi poškodovanih bankovcev, ki niso več uporabni in jih

je treba vzeti iz obtoka. Samo v prvem polletju minulega leta so blagajne Narodne banke vzeli iz obtoka približno za 4 milijarde, leta 1954 pa približno za 12 milijard dinarjev takih bankovcev.

SLEHERNI DRŽAVLJAN POŠKODUJE Približno 700 DINARJEV NA LETO

Ce to vsoto primerjamo s številom prebivalcev v naši deželi, vsehvi tudi dojenčke in ljudi v visoki starosti, torej tiste, ki se denarja ne poslužujejo, vidimo, da sleherni naš državljan poškodeje letno približno 700 dinarjev bankovcev. Če vse to zberemo in izrazimo po količini, vidimo, da gre v enem letu iz obtoka približno 7 vagonov papirnatega denarja, in sicer predvsem tistega »drobiža«, ki ga primanjkuje.

Zalogo drobiža se na ta način skrčijo na polovico. Drobn bankovci — po 20 dinarjev in nižji — so lani bili v denarnem obtoku samo približno 2%, večji bankovci po 50, 100, 500 in 1000 dinarjev pa 98%—no.

Priznati moramo, da z denarjem ravnamo nemarno: mečkamo ga, zvijamo, mažemo in tudi trgamo, ko pa ni več dovolj drobiža, je obtok otežkočen. Kolikokrat se nam je že pripetilo, da kake stvari nismo mogli kupiti samo zato, ker nismo imeli drobiža. Ali — koliko časa vča-

sih izgubimo, da bi zamenjali tisočdinarski bankovce. Pri tem smo tudi sami krivi.

Po obvestilih Narodne banke vpliva na dotok poškodovanih bankovcev tako nemarnost državljanov, kakor tudi kakovost papirja, iz katerega so izdelani posamezni bankovci, prav tako pa tudi kriterij bančnih blaginjskih, ko ločijo poškodovane bankovce od dobrih.

ZIVLJENJSKA DOBA BANKOVCEV

Kolikšna je življenjska doba posameznih bankovcev? Kaj pravi o tem Narodna banka?

Povprečna življenjska doba sedanjih bankovcev je različna. Tisočdinarski bankovci so v obtoku najdlje 8 do 10 let, petsto-dinarski bankovci pa 4 do 6 let. Življenjska doba manjših bankovcev je od zgoraj omenjenih vselej veliko krajša. Tako pridejo n. pr. 50- in 100-dinarski bankovci iz prometa že v petih dveh letih, z 10- in 20-dinarskimi bankovci pa je še slabše, saj »prežive« komaj leto dni.

Kaj pa drobiž po 1 in 5 dinarjev? Za ta denar nimamo zanesljivih pokazateljev, vemo pa, da trajajo njegova življenjska doba mnogo manj, včasih le nekaj dni.



To so kletarji v vinski kleti v Gornji Radgoni. Kadar so sami, pravijo, da ne pokušajo vina ta kole v družini. Naš obisk pa jih je spravil v dobro voljo.

PETE SEJE OBČINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA VIDEM-KRŠKO

# Plodna razprava in koristni sklepi

Peta seja Občinskega LO Videm-Krško, ki je bila pred nedavnim, je bila zelo živahna. Na njej je bilo govora o raznih problemih, ki so jih volivci nakazali na zborih volivcev.

V Dolenji vasi so na zboru volivcev izrazili željo, da bi tudi pri njih odprli šolo. Občinski ljudski odbor je njihovo težnjo za ustanovitev nove šole podprl. Vaščani so pričeli urejevati prostor in ga sami uredili tako, da je soba primerna za učilnico. Potreben material kot les, gramoz in ostalo so sami zbrali ter ga uporabili pri ureditvi prostorov. V učilnici bo v kratkem pouk.

Težnja po novem šolskem poslopu je tudi v Senušah. Ker pa občina nima trenutno na razpolago finančnih sredstev za gradnjo nove šole, ki je predvidena že več let, bodo rešili to vprašanje tako, da bodo nabavili montažno hišo in jo uporabljali za šolo. Potreba po šoli je velika, saj hodijo otroci v šolo v Leskovec tudi po dve in pol uri. Ker je vseh šolobveznih otrok iz bodočega šolskega okolišja okrog 120, bo Občinski ljudski odbor to težnjo podprl in nabavil montažno šolo, tako da bo v jeseni v njej reden pouk. Vaščani se za šolo močno zanimajo. Pripravljeni so zbrati les in drug material za opremo razredov, delo za opremo pa bo plačala občina. Na pobudo Krajevnega odbora Senušev bodo prebivalci zvo-

zili sami brezplačno ves material in sami bodo naredili tudi temelje.

Elektrifikacija vasi v občini Videm-Krško je tudi zelo problematična. Na Zdolah imajo sicer elektriko, žal pa je tako šibka, da jo zvečer ne morejo uporabljati. Še slabše pa je na Velikem trnu, kjer elektrike sploh nimajo. Na Zdolah bodo v kratkem napeljali še en vod. Da bodo pa lahko krili stroške, bo Občinski ljudski odbor izposloval za Zdole kakor tudi za Veliki trn brezplačno sečno dovoljenje. Les bodo prodali, za izkupiček pa nabavili

potreben električni material. — Elektrifikacijski odbor v Velikem trnu si močno prizadeva, da bi v kratkem tudi pri njih zasvetila elektrika.

Razpravljali so tudi o popravilu cest, o ureditvi pokopališča in mrtvašnice v Leskovcu, o gramozni jami in o pozitivni vodni skupnosti v Velikem Podlogu.

Občinski ljudski odbor je sprejel več sklepov, med katerimi je najvažnejši sklep o izvolitvi Sveta za kmetijstvo ter odlok o olajšavah pri plačilu zdravstvenih storitev prebivalcem občine Videm-Krško.

## Krajevni odbori v občini Videm-Krško so se prvič sestali

Prve seje Krajevnih odborov občine Videm-Krško so bile v Senušah, v Leskovcu, Smedniku, Velikem trnu, Zdolah, Pijavskem, Velikem Podlogu, Raki in Mrtvičah.

Na teh sejah so se seznanili o vlogi in nalogah Krajevnih odborov v novi komunali ureditvi, nato pa so razpravljali še o problemih vasi.

Krajevni odbori se zanimajo, kako naj uredijo odplačila tistim dolžnikom, ki so gospodarsko šibki in plačila nezmožni, pa dolgujejo za obnovo podeželja večje vsote denarja. To je posebno

težko zato, ker so Obnovitvene zadruge, ki so delile kredite, slabo poslovale in v mnogih primerih pristransko razdeljevale kredite in materialna sredstva, ki so bila dana v pomoč za obnovo. Pojavljajo se tudi primeri, da prejeto nekateri dvakratne terjatve, drugi so pa izpuščeni. Novoizvoljeni Krajevni odbori bodo s pomočjo Socialistične zveze delovnih ljudi preverili vsak primer ter predlagali, kako naj se dolгови izterjajo in v katerih primerih delno črtajo.

O Smedniku je malo slišati, še manj pa je bilo o njem napisano. Odkar imajo Krajevni odbor, je njihova dejavnost večja. Pri njih stoji že pet let prazni električni drogovi. Ker domačini ne zmorejo plačati potrebnega materiala za električno napeljavo, je nujno, da jim pomaga tudi Občinski ljudski odbor.

V vseh odborih razpravljajo o različnih gospodarskih vprašanjih in iščejo poti, kako bi na najcenejši način odpravili razne težkosti in dosegli, da se bodo vasi v kratkem čimbolj razvile. —

## Pododbor za semenarstvo pomožni organ poljedelskega odbora

Upravni odbor Okrajne zadruge zveze v Mariboru je imenoval pododbor za semenarstvo, ki bo pomožni organ poljedelskega odbora. V pododboru so kmetijski strokovnjaki, med njimi je tudi direktor trgovskega podjetja »Semena« v Mariboru.

Za izboljšanje trgovine s semeni bo gotovo koristno, da bo v vsem okraju samo eno trgovsko podjetje te stroke. Doselej sta bili namreč dve, oziroma je s trgovino s semeni ukvarjali poleg druge dejavnosti tudi trgovsko podjetje združne zveze, ki posluje v Dravogradu. V bodoče bo ves odkup in nabavo semen vodilo trgovsko podjetje »Semena« v Mariboru. V Dravo-

gradu bi kvečjemu lahko ostala samo trgovina s semenskim krompirjem, ker gradijo veliko skladišče in je tako imenovani koroški krompir iz gorskih krajev najboljše kakovosti. Stroški take samostojne trgovine pa bi bili previsoki. Skladišče v Dravogradu pa bo v zimskih mesecih lahko uporabljalo tudi trgovsko podjetje »Semena«, ki ga bo vzelo v najem za časa vskladiščenja semenskega krompirja. Poleti pa ga bo tamkajšnje trgovsko podjetje uporabljalo za vskladiščenje zelenjave in drugega blaga.

Nekateri pridelovalci semen menijo, da so se pri priznavanju kakovosti semen godile tudi napake, ker sta v komisiji bila dva predstavnika trgovskega podjetja »Semena« in samo en neodvisen strokovnjak. V bodoče bo pododbor za semenarstvo pri okrajni zvezi skrbel, da bodo semena priznavali in ocenjevali nepristransko, brez vpliva trgovcev, ki bi bolj cenili trgovino kot kmetijstvo. P.

## Tečaji za upravnike kmetijskih zadrug

Nekateri kmetijske zadruge v mariborskem okraju niso mogle dobiti za upravnike ustreznih kmetijskih strokovnjakov, zato so namestile ljudi z nižjo strokovno izobrazbo. Nekateri pa še nimajo upravnikov, čeprav bi jih nujno potrebovale. Zato pripravljajo Okrajna združna zveza Maribor 10-dnevni tečaj. Nanj bo povabila tudi predsednike ali tajnike tistih kmetijskih zadrug, ki nimajo upravnika, da bi jih seznanil z najvažnejšimi nalogami, ki bi jih sicer morali opravljati upravniki. Ker je v okraju 79 kmetijskih zadrug, bodo tečajnike razdelili v tri skupine, ki bodo imele tečaj drugače, ki bodo imele tečaj drugače, ki bodo imele tečaj drugače. Tečaj se bo začel sredi februarja.

V Mariboru na Srednji kmetijski šoli bodo pripravili tudi daljši tečaj, ki bo trajal najmanj en mesec, lahko pa tudi več mesecev. Ta tečaj bo revidirane pomena in bodo na njem usposabljali nove upravnike, ki jih primanjkuje tudi kmetijskim zadrugam v drugih krajih Slovenije. P.

## Izboljšanje sadjarstva s precepjanjem drevoja

Sadjarjski odbor pri Okrajni združni zvezi Maribor se zavzema za to, naj bi kmetijske zadruge skrbele tudi za precepjanje zdravih sadnih dreves. Povpraševanje po sadju je pokazalo, da je nekateri sorte jabolk, ki so včasih bile zelo cenjene, težko prodati. To velja predvsem za izvorno sadje, ker tuji trgovci ne cenijo toliko okusa kot oblika sadežev, predvsem barvo. Inozemci imajo najrajši rdeči ali rdeče pisane plodove, kakršnih sort včasih niso preveč pripravljali sadjarjem v mariborskem okraju. Zato je v sadovnjakih več takih sadnih dreves, ki rodijo zelo okusno sadje, vendar je to zelene ali rumene barve. Ker so sadjarji

odvisni od prodaje in je treba pospeševati tudi izvoz, se bodo morali prilagoditi povpraševanju. To lahko naredijo s precepjanjem zdravih sadnih dreves, ki bodo kmalu rodila bolj iskano sadje.

Kmetijske zadruge lahko poskrbe, da bi čimveč sadjarjev precepjalo večje sadno drevje, ki ne rodi iskanih sort. Precepjati pa bo treba postopoma nekaj let. Če bi hoteli vse sadno drevje precepiti naenkrat, bi v nekaj prihodnjih letih bil pridelek obetno manjši, kot je običajno. To velja tudi za posamezne sadjarje, ki bi nekaj časa ostali brez dohodka, če bi ves sadovnjak precepili hkrati.

## Učenje jezikov jim povzroča težave

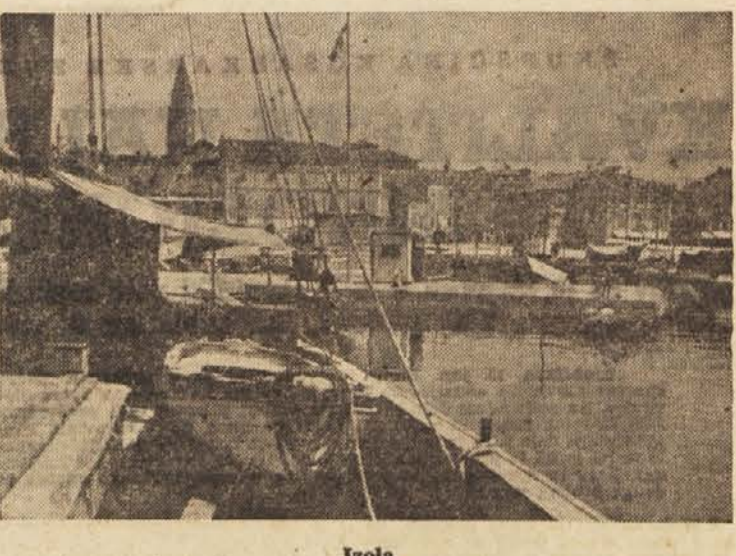
Dijakom Nižje gimnazije v Križevcih pri Ljutomeru dela največ težav tuj jezik, iz katerega je bilo na šoli 25 odstotkov nezadostnih ocen. Le nekoliko boljše ocene so iz matematike in slovenskega jezika; iz obeh predmetov je bilo ob polletju 22 odst. nezadostnih ocen. Težave pri matematiki so podobne kot na drugih šolah. Slovenski jezik pa se dijaki učijo težko zaradi tega, ker so v šoli samo po nekaj ur dnevno, ves ostali čas pa uporabljajo domače narečje. To se čuti predvsem pri tistih, ki ne berejo knjig.

Vzlic tem slabostim je bil polletni učni uspeh na Nižji gimnaziji v Križevcih boljši kot prejšnje leto. Izdelalo je 53 odst. vseh dijakov, po eno nezadostno oceno je imelo 14 odst., po dve po 12 odst., ostali pa po več. J.

## Lepi načrti

Prosvedno društvo v Križevcih pri Ljutomeru je za letos naredilo pester in širok načrt dela. Med drugim bo dramska skupina odraslih pripravila tri drame, dramska skupina pionirjev pa bo naštudirala dve mladinski igri. Posebej bodo igrali tudi učenci obrtne šole in obiskovalci kmetijsko-gospodarske šole. Ustanovili bodo tudi tamburaško sekcijo. Društva iz okoliških mest pa bodo povabili, naj pridejo k njim gostovat.

Načrt je lep; ali ga bodo lahko uresničili? Po uspešnem delu v lanskem letu lahko sklepamo, da ga bodo. Lani so člani društva vložili precej truda v lepšo ureditev dvorane, ki služi za kino in za gledališke predstave, da lahko na odru nastopajo tudi gostji z zahtevnejšimi deli. Med drugimi je lani gostovalo Ptujsko gledališče in Kulturno-umetniško društvo iz Murske Sobotice. Dramska skupina pa je lani naštudirala tri igre. S tako pridnostjo bodo tudi letošnji, nekoliko širši program lahko izpolnili. J.



Izola

## Izboljšanje učnih uspehov na šolah koprškega okraja

Bilanca učnih uspehov prvega polletja na splošnih izobraževalnih in strokovnih šolah koprškega okraja nam nudi dokaj zadovoljivo sliko. Letošnji polletni učni uspehi so namreč boljši od lanskih in so se v glavnem približali republiškim povprečju. Letos je bilo na šolah v okraju 74,6 odstotkov pozitivnih ocen, kar je za 1,6 odstotkov boljše od lanskega povprečja. Med posameznimi šolami pa so velike razlike. Tako so na primer zabeležili v Tinjanu 94,4 odst. pozitivnih ocen, v Hrvojevah pa le 50 odstotkov. Razlika gre delno na račun razlike v kvaliteti kadra, delno pa na različne kriterije ocenjevanja. Najboljši učni uspehi so bili na področju obalnega pasu ter v novopriključenih krajih Božičih in Plavjah, slabši pa v Pregari in Gradini, kjer imajo velike materialne težave.

Nižje gimnazije in osemletke koprškega okraja so se z 50,4 odst.

pozitivnih ocen močno približale lanskemu republiškem povprečju, ki je znašal 51 odstotkov pozitivnih ocen. Največji napredek je vsekakor na področju bivšega koprškega okraja, kjer so lani ob prvem polletju dosegli komaj 59 odstotkov pozitivnih ocen. Med nižjimi gimnazijami je najboljša v Ilirski Bistrici s 60,5 odst. pozitivnih ocen, najslabša pa v Izoli z 38,8 odst. pozitivnih ocen. Podariti je treba tudi uspeh dekanске gimnazije, kjer so letos izboljšali ocene v primerjavi z lanskim polletjem za 20 odstotkov. Na izboljšanje ocen je vplivala predvsem ustanovitev dnevnega dijaškega internata.

Zanimiva je ugotovitev, da imajo dijaki v mestih, kot so Koper, Sežana in Postojna povprečno slabše ocene kot dijaki nekaterih podeželskih gimnazij. Vendar tu najbrž ne gre za slabše znanje, temveč za večjo zahtevnost in strožji kriteriji ocenjevanja. Največ slabih ocen so dobili dijaki iz tujih jezikov, matematike in slovenščine.

Ob koncu naj omenimo še to, da na vseh štirih letnikih koprškega učiteljskega ni bilo ob prvem polletju niti enega odličnjaka. Pevladičevali so srednje, dobre ocene. Vsekakor bo potrebno tej ustanovi, v kateri se oblikujejo naši bodoči učitelji, posvetiti več pozornosti.

## Domžalski mladini je treba pomagati

Kaj slabo zapuščeno je dobil nov občinski komite LMS v Domžalah. Delo osnovnih mladinskih kolektivov po tovarnah in na terenu je razen redkih izjem popolnoma zamrlo. Maloštevni so osnovni mladinski aktivisti, ki so v tem mrtviku ostali delavni in uspeli aktivizirati članstvo. Mladinski aktiv tovarne »Papirnice« na Količevem je lahko ostal mladinskim aktivom za primer, kako je treba mladino vključevati v društva. Tako je v SKUD »France Bukovec« tri četrtine članstva mladine, mladi-

dina sestavlja polovico pevskega zbora in je nosilec športnega življenja v tovarni. Zalostno pa je dejstvo, da mladina nima svojega zastopnika v delavskem svetilu, niti v upravnem odboru, čeprav je v kolektivu »Papirnice« 97 članov LMS.

Občinski komite LMS v Domžalah si je zadal nalogo, da učvrsti dosedanje obstoječe mladinske aktivne organizacije in pomaga organizaciji mladinskih aktivov. Prav tako namerava občinski komite z 22. januarjem 1956 pričeti seminar za mladinske aktiviste.

potrebno, da občinski odbor Domžale in občinski odbor SZDL nudita občinskemu komiteju LMS več pomoči. Tudi podjetja bi imela lahko več razumevanja za mladino. Saj je v tovarnah zaposlenih več kot tisoč mladincev in mladink. M. G.

## Voznikova neprevidnost

V mesecu decembru je bilo na naših cestah 14 prometnih nezgod, pri katerih so bili soudeleženi vozniki vprežnih voz, in ki so tudi pri vseh nastopili kot povzročitelji. Vsa vozniška motorna ali druga vozila bi vedel povedati, kako »nevarne« so vprege z neudiscipliniranimi vozniki. Zato tudi ni zaman vsa nervoja in jeza šoferjev, če se sreča z voznikom vprege, ki vozi po sredi ali celo po levi strani ceste. Včasih voznik celo zaspi na vozu in prepušča vso sirc živini, ki ga sicer čisto ne pripelje varno do doma. Posebne težave so z vozniki, ki opravljajo s planjo živino. Zgodijo se, da voznik pozna muhavost konja. In ko se bliža srečanju z avtomobilom, ne ukrene ničesar, niti ne stopi z voza, da bi preprečil nezgodo. Pred dnevi je vozil po republiški cesti med Dolgo vasjo in Livoldom avtobus voznik Alojz Pajman, ki vozi z njima na redni progi Ljubljana-Brod na Kolpi. Med vožnjo se je sre-

čal z vprežnim vozom, ki je opravljal z njim nepreviden voznik Ivan Lavrič. Med srečanjem se je konj splašil in potegnil voz ob avtobus, pri čemer je bilo na avtobusu za nekaj tisočakov škoda. Lažje poškodbe pa je dobil pri tem devetletna Alojzja Marinč, ki se je peljala z avtobusom.

**Huda prometna nesreča**

V soboto popoldne se je pripetila na cesti Vrhnika-Ljubljana huda prometna nesreča. Nedaleč od Vrhnike sta trčila kamion podjetja »Mlekopromet« in kamion podjetja »Mlekopromet«. Šofer »Mlekoprometa« Jožef Sebanjšič je bil takoj mrtev, eden je bil huje poškodovan dva pa sta utrpela lažje telesne poškodbe. Vse tri so pripeljali v ljubljansko bolnišnico.

Oba avtomobila, zlasti avtomobil Mlekoprometa, sta hudo poškodovana. Pravijo, da je prišlo do nesreče zaradi pijanosti šoferja »Mlekoprometa«.

## Napadi in nesreče

Starševskega delavca v Impregnačiji lesa v Hošah Simona Moma je malo pred polnočjo napadel neznanec in ga precej zadel, da so ga morali prepeljati v bolnišnico. — Alojz Breclju, zaposlenom v Elektrokovini, je med delom pri cirkularni žlezi v čeljusti kos lesa in mu je hujšo poškodoval. — Sedemletni Jani Milan Brog iz Spodnje Velke si je med igro zlomil nogo v kolku.

## Otroka sta se opekla

Dvoletni Zvonko Keršič iz Sol pri Spodnji Polskavi je, ko so prali perilo, padel v vrel lug in se opeklo po zadnjem delu telesa. — Z vrel vodo se je polil triletni Veljbor Ajdišek iz Zgornje Kungote in se je prav tako opeklo po zadnji strani telesa.



»Se vedno ničesar ne razumem,« je rekel Marcotti.

»Za tole gre,« je rekel Keen. »Peter Ridgeway je mrtev. Lahko ste popolnoma prepričani, da nihče ni bil priča temu uboju in tako se bosta Dumetrius in Mali Willy vprašala, kdo je to zadelo izdal.«

»Ničesar vam nisem rekel o tem!«

»Ko se boste nočjo vrnili v 'Zlatega petelina', bo šel z vami neki moški, ki dela za inšpektorja Frayna. Videli boste, da z vašim telefonom nekaj ni v redu — lahko se boste razgovarjali, vašim telefonom nekaj ni v redu — lahko se boste pogovorili, če vas bo kdo poklical, toda sami ne boste mogli poklicati nobene številke. Človek iz Scotland Yarda vas bo spremljal vse do vaše hiše in tudi tam bo telefon pokvarjen. Če nam do jutri zjutraj vsega ne poveste, Marcotti, bomo sprožili govorico, da ste nam vi povedali, kdo je ubil Ridgeway, potem pa vas bomo pustili in lahko boste delali, kar se vam bo zahotelo.«

Keen je pogledal inšpektorja Frayna.

»Želite še kaj pripomniti?«

»Mislim, da je vse razumel,« je odgovoril Frayne.

»No, Coutts, zdaj pa ste vi na vrsti,« je rekel Keen.

Coutts je stopil k Marcottiju in ga s pestjo krepko sunil v oko. Zatem je naravnal njegovo glavo in ga udaril po ustih. Marcotti

je začel malo krvaveti. Coutts je strgal ovrtnik z njegovega smokinga, mu snel kravato in raztrgal srajco.

»Dovolj bo,« je rekel Keen. Odpeljite ga za pol ure v pritličje, dokler mu oko in ustnice ne otečejo, tako da bo podpludbe lahko vsakdo opazil.«

»Stalno govorite, da ne pretepete ljudi,« je rekel Marcotti.

»Poslušaj, zvodnik!« je vzkliknil Keen. »Ti morilci se prosto gibajo po Londonu in ubijajo. Če bi si predstavljali, da je Margaret Ridgeway živa...« Keen je obmolnil. »Dobro, Coutts,« je povzel, »odpeljite ga.«

Coutts je zgrabil Marcottija za ovrtnik suknjiča in ga odvedel iz sobe.

»Kaj pa boste storili zdaj?« je vprašal Frayne.

»Obiskal bom ovaduhe, zatem pa bi se hotel pogovoriti z Ridgewayevim dekletom.«

»Zakaj?«

»No, lahko bi ji povedal, da je Ridgeway živ.«

»Ali je to pametno? Ona je vendar, rekel bi, lahka ženska. Kar pustite jo, naj verjame tistemu, kar je prebrala v časnikih.«

»Do ušes je zaljubljena v Ridgewaya.«

Frayne je začudeno pogledal Keena.

»Čuden patron ste, Keen, pri našem poslu so čustva nevarna. Sicer pa — kdaj ste se pa zadnjič temeljito naspali?«

Keen je vzel z obešalnika svoj klobuk.

»Dobro,« je povzel Frayne. »To se me ne tiče.«

Keen je oblekel površnik in prijateljsko položil roko na Fraynovu ramo.

»Prav imate, to ni vaše delo.«

Sally Jenningsova je bedela v svoji podstrešnici, ko je prišel Keen. Sprva ni verjela, ker je brala novico o Ridgewayevi smrti v večernikih. Zatem\* je planila v jok in hotela takoj oditi v bolnišnico. Keen je moral dvakrat reči, da Peter Ridgeway še ni pri zavesti in da vsekakor ne želi, da bi kdo prišel v bolnišnico obiskat mrtveca. Potem ko ji je Keen rekel, da je že dejstvo samo, da Ridgeway živi, zelo dobro znamenje, se je pomirila in spet jo je prevzelo njeno veselo razpoloženje.

»Čudovito je, da ste prišli semkaj,« je rekla in si obrisala solze. »Današnji dan je bil strahoten. Ali bo preživel vse to? Ne bo umrl?«

»Zanj skrbi zelo stroga zdravnica dr. Suzana Marlowe. Po njenih besedah sodeč pa bi rekel, da misli, da bo Ridgeway kaj kmalu okreval. Vi ste zaljubljeni vanj, kajne da?«

»Nora sem nanj. Prav gotovo mi boste dovolili, da ga obiščem, ko mu bo bolje.«

»No, mislim, da se bo to dalo urediti,« je rekel Keen. Zatem pa je čez hip pripomnil:

»Ali bi lahko ostal nekaj trenutkov tu?«

»Seveda. Poslušajte. Ves dan nisem nič jedla in zato sem strahotno lačna. Ali bi tudi vi kaj prigriznili?«

»Raje bi kaj popil.«

»Boste gin?«

»Od kod pa veste, da pijem gin?«

»Sedite tu in počakajte nekaj trenutkov.«

Keen se je usedel na divan. Sally je odšla v kuhinjo in tam dolgo pomivala kozarce ter naposled našla steklenico gina. Ko je s polnima kozarcema vrnila v sobo, je Keen trdno spal.





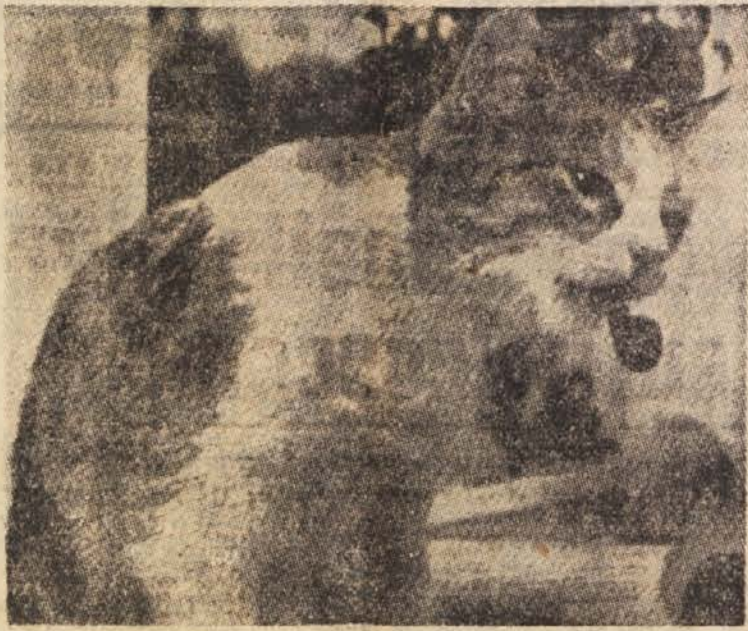
# Sezona lova na kite se je spet začela

ODRASEL  
MODRI KIT TEHTA  
TOLIKO KAKOR 25 SLONOV

Spet se je začela sezona lova na kite v antarktičnih vodah. Tja so odplule ladje kitolovcev iz raznih dežel. Za prehrano človeštva lov na splošno ni več posebnega pomena, izvzemši največje med vsemi živalmi, namreč kite. Medtem ko so lovili ribiči v prejšnjih stoletjih predvsem grönlandske in sloveče biskajske kite, ki so mikali Baske že v zgodnjem srednjem veku, love zdaj zlasti modre kite. Odrasel kit te vrste tehtaja do 100.000 kg, torej toliko kakor 25 slonov.

Kitolovcem gre predvsem za mast, za kitovo olje. Kit je obdan z do 20 cm debelo plastjo maščobe. Najmanj toliko maščobe pa pridobijo iz njegovega mesa, kosti in drobovja. Za lov na kite imajo prave »plavajoče tovarne«, na katerih ujetje kite razsekajo in predelajo. Love jih s harpunami in vsaka ladja ima med posadko nekaj spretnih lovecev. Leti so zelo dobro plačani. V sezoni zaslužijo kakih 80.000 norveških kron ali v našem denarju blizu 6 milijonov. Njihovo delo pa je naporno in nevarno. Od njihove spretnosti je odvisno, ali se trud in stroški splačajo ali ne. Ladje, ki odpluje na lov, mora ujeti kakih 600 modrih kitov, da pride na svoj račun. To pa pomeni najmanj 5 do 6 kitov dnevno.

Dobro pa niso plačani samo izurjeni lovci, ki znajo spretno ravnati s harpunami, marveč tudi krmarji in strojniki. Leti zaslužijo v sezoni od 10.000 do 15.000 norveških kron. Da bi zavarovali kite pred iztrebljenjem, določa leta 1937 sklenjena mednarodna pogodba, da jih smejo pobiti vsako leto samo omejeno število. Vsaka ladja mora imeti na krovu inšpektorja, ki skrbi za izpolnjevanje ustreznih določb mednarodne pogodbe. Med drugo svetovno vojno kitov niso lovili in zato so se precej razmnožili.

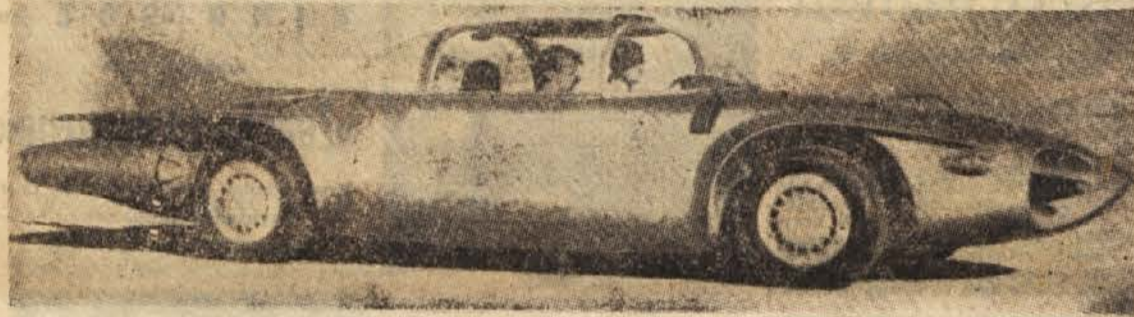


Dve leti stara mačka Toni iz Kansasa bi lahko delala konkurenco tudi strastnim kadicem. Kot vidite, je slika zelo prisrčna. Vprašanje je samo, če Toni ta atrakcija ugaja.

## ČEŠKOSLOVAŠKA ATOMSKA ELEKTRARNA

Praški radio je poročal, da bo imela tudi CSR leta 1960 atomsko elektrarno. Z državno nagrado nagradjeni upravnik Inštituta za jedrsko fiziko ing. Cestmir Šimanek je rekel, da so začeli ta inštitut graditi v prvi petletki. Inštitut bo imel tudi prvi atomski reaktor in prvi ciklotron v CSR. Tudi Češkoslovaška

bo na široko uporabljala radioaktivne izotope v medicini in v kmetijstvu ter v vseh panogah znanosti in tehnike. V drugi petletki se bodo vrnil tudi slušatelji visokih šol iz Sovjetske zveze. Na koncu druge petletke bo torej imela Češkoslovaška vse pogoje za uspešno izgradnjo jedrske energetske.



AVTOMOBIL PRIHODNOSTI: Ognjena ptica II se imenuje »avtomobil prihodnosti«, katerega so konstruirali v ZDA in ima turbinske motorje

## ZAHODNA NEMČIJA IMA ŠE ZA 370 LET PREMOGA

● vzlic temu pa ga mora precej uvažati iz Združenih držav Amerike

Po najnovejših cenitvah geologov ima Zahodna Nemčija v zemlji najmanj še 48,5 milijard ton dobrega premoga. Zahodnonemški rudarji ga nakopujejo letno kakih 150 milijonov ton. Zahodna Nemčija ima torej premoga še najmanj za 370 let. Če pa bodo kopali v premogovnikih še globlje kakor doslej, ko so dosegli globlino 1200 m, bodo najbrž naleteli na nova ležišča, tako da se bodo zaloge še povečale.

Lani je prodala Zahodna Nemčija samo še 45,5% nakopanega premoga. Dobro polovico so ga predelali v koks. Vrednost lani nakopanega premoga je znašala blizu 7 milijard, vrednost presežka izvoznega premoga pa pol drugo milijardo nemških mark. Položaj Zahodne Nemčije glede zalog premoga je torej zelo ugoden, čedalje več pa ima težav s

kopanjem. Od aprila do septembra letošnjega leta je zapustilo premogovnike nad 10.000 rudarjev. Čedalje več je slišati glasov, ki zahtevajo za rudarje v premogovnikih zvišanje mezd, čeprav so že zdaj med vsemi rudarji najboljše plačani. Če jim bodo meзде zvišala, se bo premog seveda podražil. Rudarji, ki delajo v premogovnikih, naj bi bili oproščeni tudi vojaške službe.

Vzlic lastnemu izvozu pa mora Zahodna Nemčija v skladu s svojimi iz trgovinskih pogodb in

sporazumov izvirajočimi obveznostmi uvažati precej ameriškega premoga. V tej zvezi je ministrski svet nedavno dovolil Rudarski zvezi za izenačenje cen uvožitj do 19. marca 1956 iz ZDA 1,42 milijona ton premoga. V ta namen so ustanovili poseben sklad, katerega sredstva bodo porabili za izenačenje cen med ameriškim in poruskim premogom. Da bi bili prevozniki stroški čim manjši, bodo porabili ameriški premog predvsem v bližini uvoznih pristanišč.

## Drobne ZANIMIVOSTI

**WALSINGHAMOV GROB**  
BODO ODPRLI. Pristojne oblasti v Londonu so napovedale dovolilo odpreti več sto let staro zgodovinsko grobnico v cerkvi v Chillehurstu v angleški grofiji Kent. V tej grobnici upajo literarni zgodovinarji iz Anglije in ZDA (Calvin Hoffman) najti dokaz, da največji angleški pesnik William Shakespeare po krivici uživa to slavo in da je bil v resnici samo slamatni mož takratnega dramatika Christophera Marlowe. V tej grobnici je pokopan prijatelj Marloweja sir Thomas Walsingham, zapuščnik kraljice Elizabete. Kdaj bodo grob odprli še ni znano. Pač pa so na pristojnem mestu namiznili, da stvar ni tako nujna. O tej zadevi smo svoj čas že obširneje poročali.

**UPOR NAJEMNIKOV.** Z brizganjem vode iz gumijastih cevi, z »močnimi bombami« in vedri vroče vode so se postavili stanovalci treh hiš v londonskem okraju Ilford po robu močnemu odskaku polijeje in sodnih ekskutorjev, ki jim je bila naročeno naj hitro nasilno izpraznijo. Vnela se je prava bitka, med katero je velika množica radovednežev vzpodbujala stanovalce in zmerjala polijeje. Naposed so morali stanovalci kioniti. Po tretjem naskoku je polijeja vdrla v hišo ter odpočila njihove stanovalce s pohištvo vred. Do krvavega spopada ni prišlo, pač pa so ogroženi stanovalci polivali poljeje in sodne ekskutorje z mrzlo in vročo vodo ter posipali s moko. Gre za kakih 25 stanovalcev mestnih hiš, ki nečejo plačevati znatno zvišane najemnine. In del stanovalcev se je upri.

**POLJSKA BO ZGRADILA LIVARNO V EGIPTU.** Poljska bo zgradila v Aleksandriji livarno. Njena centrala za zunanjo trgovino je nedavno sklenila z Egiptom pogodbo o dobavi opreme za livarno emajliranih izdelkov. Livarna bo začela obratovati v prvi polovici prihodnjega leta.

**V VELIKI BRITANIJ REKORDNO ŠTEVILU KNJIG.** Lani je izšlo v Veliki Britaniji rekordno število knjig. V knjigarnah je bilo na razpolago blizu 20.000 novih knjig. V primerjavi s predanskim letom se je najbolj povečalo število knjig na področju trgovine in industrije.

CIRIL KOSMAC:

Odlomek iz gradiva za roman

# Sredi vasi

8

»Si že spet kaj spackala!« je zagrmel Teodor Car.

»Tako je, gospod župnik!« je veselo prikimala vesela ženska. »Mislila sem na tiste robidnice, pa mi je kar naenkrat šinilo v glavo, kaj bi bilo, če bi spekla zavitek z robidnicami. Mislila sem in mislila, zjutraj pa sem se odločila in sem... in sem nekaj spackala. Zdej je že v peči... in, veste... prav res... joj, kako bi me veselilo, če bi hoteli... če bi...«

»Če bi šel s tabo in bi požrl tisto packarjajo, kaj?« jo je župnik rešil iz zadrege.

»Res je. Prav tako sem mislila.«

»Ni res!« je zagrmel Car in jo ostro pogledal izpod čela. »Nikar mi ne meči prahu v oči! Kar lepo naravnost povej! Ali sem te mar učil lagati, a? Ti lepo odkrito povej, kako si mislila!«

»Gospod župnik, tako sem mislila.«

»Figo! Tako si mislila! Jaz si pečem sladkarije za pribojšek, Car pa, reva stara, si je zjutraj nemara nadrobil v črno kavo kos polente in gre zdaj na pot. Daj mi, povabimo ga na zavitek z robidnicami!«

»Gospod župnik, ne in ne in ne!« je zakokodakala Usadarica. »Tako pa je nisem mislila! Nisem in nisem in nisem!«

»Lažeš!« je zagrmel Teodor Car in tik pred njo trdo zabodel palico v cesto. »Lažeš, da se kar kadi od tebel in ker lažeš, kar sama je!«

»Lažem! Seveda lažem,« je zdaj hitro priznala Usadarica. »Pa ali je greh, če tako lažem!«

»Ne, greh pa ni!« se je pomiril upokojeni župnik. »Ne, ker si priznala, ni greh. No, zdaj pa kar pojdi, da se ti stvar ne prisimodi in ne bo res packarjala. Pridem, kmalu pridem. Samo z Modrijanom, s tem slinastim judom se zmenim za voz,« je rekel Car in stopil na Modrijanov pločnik.

Usadarica se je zapodila v svojo hišo, Teodor Car pa je obstal pred Barbaronom, se zravnil in z višine svojih dveh metrov pogledal nanj s sivimi očmi, ki so mrzlo zijale iz ozke zareze pod trdim čopom naježenih obrvi.

Barbaron se ni ganil, kakor bi ga bil oster pogled prebodel in ga pribil na kamnitno klop.

»No!« je grozeče zagrmel Teodor Car in ga sunil s torbo. »Ali mi še ne boš pobral svojih skrotovičnih kosti, ti obrisnica nečakal! Tudi če te ne vidim, vem kolikšen je moj greh!«

Kadar se je Teodor Car na stara leta ozrl po svojem življenju, ki je bilo tako dolgo, da se je začel že izgubljati v sivem mraku pozabja, se je le redkokdaj vznemirila njegova spokojna duša. Res je na življenju, ki je ležalo za njim kakor širna, rezavana planjava, je bilo precej temnih lis, a tiste lise ga niso več motile. Edino kar mu je včasih zagrenilo vzvišeni starčevski mr, je bila njegova ljubezen s Trohovko. A tudi to ne zaradi greha samega,

temveč zaradi hčere, ki se je potem spečala z Mojim Jezusom in rodila Barbarona. To ga seveda ne bi tako peklo, če bi bil Barbaron zastavne postave, bistrega razuma in poštenega srca. Toda ker je bil Barbaron po telesu prava krpezica, po umu zguba in po srcu reva, vrh vsega pa še fashiščiški prisklednik, si je Teodor Car očital ta greh. Barbarona pa je preganjal in zaničeval, kakor ga je zaničevala in preganjala vsa vas. Hkrati pa je zaničeval tudi Mojega Jezusa; nikdar ni prestopil njegovega praga in se ni nikdar prevažal z njegovim kolegljem.

Barbaron je vstal in se brez besede pobral v gostilno.

Teodor Ca. je pihnil po klopi, jo nato obrisal še s temnomodro žepno ruto in sedel. Stegnul je noge, si zasadi palico med koleno ter se ozrl na desno in na levo, da bi se prepričal, če je res sam. Stari župnik je lahko razmišljal samo še glasno, in, ker se je je slabosti dobro zavedal, ni maral ljudi v bližini. Zamaknil se je v šolo in glasno prebral velikanski napis:

SCUOLA ELEMENTARE  
ARNALDO MUSSOLINI

»Daaa...« je jezno pomlel s čeljustmi, ki si jih je bil davno na pol ostrgal s skrhano britvijo. »To je naša šola. Sama smo jo sezidali, zdaj pa... Eh, kar pridejo naj tisti kovaški konji!« je zagodrdel in počasi potegnul iz notranjega žepa svojo debelo zlato urico. »Devet bo že, devet, hm? Le zakaj me ta gluha starina dekanška kliče v Tolmin? «Dragi brat, ni piše. Kakšen brat, ki starca dveh osmic vlačijo na tako pot. Se dobro, da se je vreme ubrisalo, sicer dekan ne bi nikdar videl svojega »dragega brata«. Pod nosom bi se lahko obrisal zanj, pod svojo vitro njego kumar... No, vsak ima svoje slabosti,« je prizanesljivo zamahnil z roko. »Če piše, naj piše. Bog mu ga blagoslovi, nisem mu nevoščljiv. Da... vsak dedec mora najti svoj izpuh... Toda more naj pusti pri miru. Upokojen sem in sem se tudi zares upokojil, pa naj mi še dekan pokoj da!... On pa ne in ne! Pridi dragi Teodor! mi piše, da se še enkrat pogovoriva. A le kaj bi se še pogovarjala?... O, saj vem, naš dekan je narodnjak... naše gore list... starina... in rad go imam, rad, če še kaj vem. Ampak o našem župniku, o Mavriciju Plesničarju, ni več vredno izgubljati besed. Bob ob steno. In to sem mu že povedal. Pa bo spet zagodel isto pesem: Pij, Teodor! poroč, ko me bo posadil za mizo. Ne pijem! poročem. Dobro, poroč, silil te ne bom. Ampak poslušaj me, Teodor! Saj veš, kako je: Skof je Italijan, zahteva laške molitve, zahteva laški krščanski nauk, zahteva laško petje, no, kaj bi še govoril... ampak če bi se vsi župniki dobro držali, če bi bili trdni in narodnjaki... toda niso vsi... nekateri, posebno vsi... «Hop! mu bom odrezal besedo. Hop! mu bom zatulil v kosmato uho. O tem našem mrzlem močeradru mi sploh ne govori, da ti ne planem kar skozi okno! Skoda besed in zbogom! poročem in bom tudi zares šel... Tako je. Samo če pomislim na našega župnika, mi že zavre kri. Prvič, ker ni človek, drugič, ker ni dedec, tretjič, ker ni far, četrtič, ker ni niti senca vaškega farja. Se go mežnarja ne bi bil dober. To je neslana mevža! Mavricij Plesničar? Prosim, kakšno ime je to? Mavricij? Hm? In Plesničar? Plesničar... Plesničar... plesniv čar... jaz pa samo Car. Hale se je stari župnik zadovoljno nasmehnil svoji domišljici. »Plesniv, prav zares je plesniv in bo tudi do kraja splesnel. Čednost, čednost, čednost!« se dere. Najraje bi še bilke spravil med tretjednike. Ho! Ho! Ho!... Zraka, zraka! Saj kjer je le preveč take čednosti na kupu, se vse usmradi! Zarohnel je in svojo misel pribil z glavom, da mu je s konice velikega orlovskega nosu odletela svetla kaplja. Potegnul je iz žepa temnomodro robec, ga razgrnil in zalahotal z njim kakor perica z mokro enjjo, preden jo vrže na vrh, nato pa si je pokrtil z njim skoraj ves obraz, zgrabil nos pri koronari ter se promovitno usnelnil. Ko se je obrisal in stlačil robec v žep, se je mrko vprašal: »No, kje sem že bil? Aha!... Doma sedi, piše pridige o postu in čednosti, piše jih iz knjig, ker življenja ne pozna... No, nastimo ga, saj sem ga že dovolj okdal. Ože, nebeški, kakšen sem! Groh že zeva varne na sem se kar požrešen in zavidičiv. Pogoltnem sem, kar sem zmeraj bil.

## DOBRO TO

VZROK

»Kako to, da pridejo oženjeni moški prej naprej kakor samci?«  
»To ti lahko pojasnim na primeru. Zajec, za katerim teče hud pes, pride posebno hitro naprej.«



»Zate se ne zanimam, lovim namreč samo metulje.«

## SKOZI SNEG IN VIHAR

Piše:  
VIKTOR GRAD  
slike  
MARIJAN  
AMALIETTI



34. Zunaj je divjal vihar z nezmanjšano silo. Ko so odprli vrata, jih je zasul s snegom, da je jemalo sapo. Ostri ledeni kristali so bičali obraze in roke ter silili za ovratnike. Prvi, ki je skočil iz vagona, je skoraj izginil v snegu. Tovaršili so mu podali smučke. Pripetili jih ni bilo niti najmanj enostavno. »Kakor da bi stal z eno nogo na tleh, z drugo pa na vrhu kozolca,« je povedal kasneje.

35. Radovedno so se zbrali okoli lokomotive. Pred njo je bil visok kup snega. Eden je sunil vanj s palico. »Trd je kot led,« je ugotovil in zakričal strojevodji: »Dobro ste ga stlačili!« »Kaj nimate spredaj snožnega pluga?« je hotel vodeti drugi. »Imam!« je vpil strojevodja. »Saj prav na njem so je nabral ves tale sneg. Poskusil se bom probiti nazaj do najbližje postaje.«

36. »Zdej nam ne preostane nič drugega, kot majhen orientacijski tok skozi tole temo,« je prepvil tuljenje vetra Marko, ki je že naravnal kompas. Magnetna igla se je modlo svetlikala v temi. »Prižgite baterije in držite se smučin!« Drug za drugim so izginjali v metcu. Strojvodja je videl samo že drobne lučke, ki so mežkale skozi temo, potem pa so izginile tudi te. »Srečno!« je šepnil in prijel za vzvod.